

MARIJAMPOLĖS
SAVIVALDYBĖ

ARCHITEKTŪROS KOKYBĖS KRITERIJŲ SĄRAŠAS, JŲ REIKŠMĖS, VERTINAMI ASPEKTAI IR KLAUSIMAI ASPEKTAMS

PATVIRTINTA
Marijampolės savivaldybės tarybos
sprendimu

ARCHITEKTŪROS KOKYBĖS VERTINIMO METODIKOS TAIKYMO MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS GAIRĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo Marijampolės savivaldybės teritorijoje gairės (toliau – Gairės) nustato architektūros kokybės vertinimo būdą ir priemones Marijampolės savivaldybės teritorijoje.

2. Gairėmis rekomenduojama vadovautis kolegialiai vertinant architektūros objektų (statinių, urbanistinių kompleksų ir kraštovaizdžio objektų) (toliau – objektas) kokybę Marijampolės savivaldybės teritorijoje organizuojamuose architektūriniuose konkursuose ir kitais atvejais, norint įvertinti architektūros objektų kokybę.

3. Gairėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.

II SKYRIUS ARCHITEKTŪROS KOKYBĖS VERTINIMO MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE TIKSLAS, KRITERIJAI IR VERTINIMO BŪDAI

4. Architektūros kokybės vertinimo Marijampolės savivaldybės teritorijoje tikslas – pagal Gairėse pateiktus vertinimo būdus ir priemones nustatyti objekto atitiktį kriterijams, įvertinant kiekvieno kriterijaus aspektus.

5. Kriterijai ir jų reikšmės:

5.1. **Atitiktis darnaus vystymosi principams.** Kokybiška architektūra, prisidedanti prie darnios valstybės ir žmonių aplinkos kūrimo, yra svarbi ekonomikos ir socialinių santykių raidai, atsižvelgiant į darnaus ir tvaraus vystymosi iššūkius.

5.2. **Urbanistinis integralumas.** Statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto daroma su esama urbanistine struktūra ir poveikis kultūriniam kraštovaizdžiui.

5.3. **Santykis su paveldėtomis vertybėmis.** Kultūros paveldo objektų ir kultūros paveldo vietovių saugojimas, statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto santykis su urbanistinės vietovės ar objekto istorine urbanistine ir (ar) architektūrine raida, kraštovaizdžio vertybėmis.

5.4. **Aplinka visiems.** Aplinka be specialaus pritaikymo gali naudotis visos visuomenės grupės.

5.5. **Sprendinių ekonomiškumas.** Planuojamų sprendinių atitiktis ilgalaikėms investicijoms, jų racionalumas užtikrinant efektyvų statinio gyvavimo ciklą, siekiant optimalaus kokybės ir kainos santykio.

5.6. **Inovatyvumas.** Naujos originalios architektūrinių ir urbanistinių sprendimų idėjos siekiant tvarios statybos ir statinio gyvavimo ciklo, naudojant pažangias technologijas ir medžiagas, skatinant žiedinę ekonomiką, klimatą ir energiją tausojančias priemones, kuriant kokybišką aplinką visiems.

5.7. **Funkcionali struktūra.** Statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto atitiktis planuojamai funkcijai ir galimybė pritaikyti kintant funkcijoms.

5.8. **Vientisa architektūrinė idėja ir estetika.** Nuosekliai suvokiama statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto meninė išraiška.

6. Kriterijai, atsižvelgiant į jų vertinimo aspektus, skirstomi į dvi grupes:

6.1. objekto santykio su aplinka (atitiktis darnaus vystymosi principams; urbanistinis integralumas; santykis su paveldėtomis vėrtėmis; aplinka visiems);

6.2. objekto charakteristikų (sprendinių ekonomiškumas; inovatyvumas; funkcionali struktūra; vientisa architektūrinė idėja ir estetika).

7. Vertinant objekto atitiktį konkrečiam architektūros kokybės kriterijui, įvertinamas kiekvienas architektūros kokybės kriterijaus aspektas pagal atsakymus į jam įvertinti skirtus klausimus pagal lentelę.

lentelė. Architektūros kokybės kriterijai:

Eil. Nr.	Kriterijus	Kriterijaus reikšmė	Kriterijaus vertinimo aspektai	Klausimai aspektams įvertinti
I. Objekto santykis su aplinka				
1.	Atitiktis darnaus vystymosi principams	Kokybiška architektūra, prisidedanti prie darnios valstybės ir žmonių aplinkos kūrimo, yra svarbi ekonomikos ir socialinių santykių raidai, atsižvelgiant į darnaus ir tvaraus vystymosi iššūkius.	Atsakingas išteklių naudojimas; gamtos (gyvūnijos ir augmenijos) puoselėjimas; prisitaikymas prie klimato kaitos padarinių ir (ar) jų švelninimas.	1. Ar objekto sprendiniai grindžiami atsakingo žemės naudojimo ir užstatymo intensyvumo principais? 2. Ar naudojamos vietinės ar vietoje pagamintos medžiagos? 3. Ar projektuojant objektą atsižvelgta į penkis esminius tvarumo principus: atsisakyti, mažinti, remontuoti, pakartotinai naudoti ir perdirbti? 4. Ar atsižvelgta į prisitaikymo prie klimato kaitos, klimato apsaugos ir anglies dioksido poveikio neutralumo aspektus?

				5. Ar objekte numatyta išsaugoti gamtos vertybes? Ar įtraukiami gamta paremti sprendimai? 6. Ar objekto sprendiniais skatinama biologinė įvairovė (genetinė, rūšių ir ekosistemų)? 7. Ar įgyvendinant objektą vengiama taršos? 8. Ar objekto sprendiniais skatinamos tvarios gyvenimo sąlygos ir didinama socialinė atsakomybė kuriant kokybiškas, lengvai prieinamas ir įperkamas gyvenamąsias erdves, teritorijas?
2.	Urbanistinis integralumas	Statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto darna su esama urbanistine struktūra ir poveikis kultūriniam kraštovaizdžiui.	Darni integracija į urbanistinės vietovės plano struktūrą, užstatymą ir tūrinę erdvinę kompoziciją; kultūrinio kraštovaizdžio formavimas.	1. Ar objekto sprendiniai dera prie esamos sklypų ir (ar) kvartalų struktūros? 2. Ar objekto sprendiniai pritaikomi prie esamo gatvių, dviračių ir (ar) pėsčiųjų takų tinklo? 3. Ar objekto sprendiniai darniai įsilieja į viešųjų urbanistinių erdvių (aikščių, skverų, parkų ir t. t.) sistemą? 4. Ar objekto sprendiniai atitinka urbanistinio konteksto užstatymo tipą (-us) (morfotipus)? Ar objekto sprendiniai atitinka Marijampolės

				miesto istorinės dalies urbanistinio konteksto užstatymo tipą (-us) (morfotipus) <i>(jei objektas planuojamas šioje teritorijoje)?</i> 5. Ar objekto užstatymo tankis, intensyvumo rodikliai dera su aplinkinio užstatymo rodikliais? 6. Ar objekto sprendiniai dera su esamo užstatymo aukštis (ar objekto sprendiniais siūlomas foninio aukščio užstatymas, ar siūloma dominantė (tūrinė arba vertikali); jei projektuojamas objektas yra dominantė, ar ji dera su jau esančiomis, ir t. t.)? 7. Ar objekto sprendiniai dera su vietos (gatvės, kvartalo, rajono, miesto) perspektyvomis, panoramomis ir siluetais? 8. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos esamiems vizualiniams ryšiams tarp viešųjų urbanistinių erdvių ir vertikaliųjų akcentų, charakteringoms ir reikšmingoms apžvalgos vietoms?
3.	Santykis su paveldėtomis vertėmis	Kultūros paveldo objektų ir kultūros	Vertingų ypatumų įvardijimas ir išsaugojimas;	1. Ar įvertinta vietovės istorinė urbanistinė raida, ar susipažinta su

		paveldo vietovių saugojimas, statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto santykis su urbanistinės vietovės ar objekto istorine urbanistine ir (ar) architektūrine raida, kraštovaizdžio vertybėmis.	kultūros paveldo objektų saugojimas ir pritaikymas; pertvarkymo mastas ir tikslingumas; autentiškumo puoselėjimas, vientisumo išlaikymas.	išlikusiu kultūros paveldu, ar šios žinios ir informacija daro įtaką objekto sprendiniams? 2. Ar numatomi objekto sprendiniai, išraiška atitinka tarptautinius ir šalies kultūros paveldo standartus, principus ir teisinę bazę, ar išsaugomi kultūros paveldo objektai, jų vertingosios savybės? 3. Ar vertinamų kompleksų, statinių, sklypų, kvartalų, teritorijų sprendiniais papildoma, formuojama ar performuojama urbanistinė struktūra? 4. Ar objekto sprendiniai stiprina ir išlaiko paveldo, kraštovaizdžio autentiškumą ir vientisumą? 5. Ar ateities kartos ir toliau galės naudotis visu kultūros paveldu, ar numatyta kultūros paveldo objektą įveiklinti ir aktualizuoti, ar jis pritaikytas viešajam pažinimui ir (ar) pažinimui jį naudojant? 6. Ar užtikrinama kultūros paveldo ir naujų elementų pusiausvyra, darna ir (arba) sklandus ryšys, ar objektas darniai įsilieja į esamą urbanistinę struktūrą?
--	--	--	--	---

				7. Ar pirmenybė teikiama ne naujai statybai, o tęstiniam ir (arba) pritaikomajam pakartotiniam pastatų naudojimui ir tinkamai jų priežiūrai? 8. Ar objekto sprendiniai leidžia atpažinti teritorijos, objekto raidos etapus (architektūros stilius, laikotarpis), atskirti pirminius ir šiuolaikinius elementus; ar nauji sprendiniai šiuolaikiški, ar projektuojami nauji pastatai neatkartoja buvusių
4.	Aplinka visiems	Aplinka, kai ja be specialaus pritaikymo gali naudotis visos visuomenės grupės.	Socialinis jautrumas ir atsakomybės skatinimas; objektų ir vietų pasiekiamumas; universalus dizaino principų taikymas: visų žmonių lygybė, universalumas, paprastas ir intuityvus naudojimas, suvokiama ir juntama informacija, tolerancija asmens fizinėms jėgoms, optimalus dydis ir erdvė.	1. Ar objektų sprendiniais užkertamas kelias segregacijai, gentrifikacijai ir formuoti vietovėje getams? 2. Ar įgyvendinant objektą kuriamos patrauklios ir patogios žmonėms bendrauti privačios ir viešosios erdvės? 3. Ar objektas skatina bendrą atsakomybę ir už privačias, ir už viešąsias erdves? 4. Ar objektas yra greitai ir lengvai pasiekiamas viešuoju transportu? 5. Ar objekto aplinka projektuojama ir planuojama taip,

				kad būtų galima judėti be kliūčių? 6. Ar objekto viduje visi galės judėti be kliūčių? 7. Ar vertinamame objekte bus galima orientuotis intuityviai; ar reikiama informacija suvokiama ir juntama? 8. Ar projektuojant ir planuojant atsižvelgta žmogaus mastelį; ar funkcinė įranga ergonomiška?
II. Objekto charakteristikos				
5.	Sprendinių ekonomiškumas	Planuojamų sprendinių atitiktis ilgalaikėms investicijoms, jų racionalumas, užtikrinantis efektyvų statinio gyvavimo ciklą, siekiant optimalaus kokybės ir kainos santykio.	Numatomas statybos kokybiškumas; sąnaudų pagrįstumas; vietos vertės didinimas; esamos socialinės ir inžinerinės infrastruktūros panaudojimas, kūrimas. uždaras raidos ciklas (planavimas, projektavimas, statyba ir naudojimas) per objekto gyvavimo laiką.	1. Ar pasirinktos kokybiškos statybos medžiagos ir ar taikomi tinkami techniniai sprendimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad statinys bus veiksmingai naudojamas visą ekonomiškai pagrįstą naudojimo laiką? 2. Ar statybinių medžiagų ir metodų gyvavimo ciklas ilgas, todėl mažesnės priežiūros išlaidos, ar dėl to vietos vertė tokia pati ar didėja? 3. Ar, vertinant iš ilgalaikės perspektyvos, viešieji ir privatūs išteklių buvo panaudoti geriausiai ar tik siekiant trumpalaikės naudos? 4. Ar objekto vieta yra ekonomiškai perspektyvi tolesnei plėtrai?

				5. Ar objekto sprendiniai padidina vietos ilgalaikį patrauklumą gyvenimo, darbo, laisvalaikio ir (arba) turizmo erdvės atžvilgiu, nes šalia yra įvairių išteklių, įrenginių ir (arba) viešųjų paslaugų? 6. Ar objekto planavimo ir projektavimo sprendinių, statybos ir eksploatavimo ekonomiškumas padidina vietos įperkamumo galimybes? 7. Ar panaudojama esama ir (ar) kuriama nauja socialinė ir inžinerinė infrastruktūra? 8. Ar vietos nuosavybės ir (arba) investavimo modeliais prisidedama prie gyvybingų ir mišrių rajonų kūrimo?
6.	Inovatyvumas	Naujos originalios architektūrinių ir urbanistinių sprendimų idėjos, siekiant tvarios statybos ir statinio gyvavimo ciklo, naudojant pažangias technologijas ir medžiagas, skatinant žiedinę ekonomiką, klimatą ir energiją tausojančias	Nauji architektūriniai, urbanistiniai ir (ar) kraštovaizdžio sprendiniai; naujų technologijų ir (ar) medžiagų panaudojimas; laikotarpio vertybių atspindėjimas.	1. Ar objekto sprendiniai apima eksperimentinius metodus? 2. Ar objekte taikomi nauji architektūriniai, urbanistiniai ar (ir) kraštovaizdžio sprendiniai? 3. Ar taikomi nauji sprendiniai draugiški aplinkai? 4. Ar objekte numatyta taikyti naujas technologijas ir (ar) naudoti naujas medžiagas? 5. Ar naujos technologijos

		priemonės, kuriant kokybišką aplinką visiems.		išbandytos ir patikimos? 6. Ar naujų technologijų taikymas ir (ar) medžiagų naudojimas padės taupyti energiją? 7. Ar objekte diegiami inovatyvūs sprendiniai ir ar technologijos padės kurti aukštos kokybės gyvenamąją aplinką visiems? 8. Ar objekte diegiami inovatyvūs sprendiniai ir ar technologijos atspindi laikotarpio vertybes?
7.	Funkcionalinė struktūra	Statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto atitiktis planuojamai funkcijai ir galimybė pritaikyti kintant funkcijoms.	Gyvybingumo ir mišrios paskirties užtikrinimas; atitiktis numatytai funkcijai; galimybės prisitaikyti pakitus poreikiams.	1. Ar pasirinkti nuosavybės ir (arba) investicijų modeliai užtikrins vietos gyvybingumą ir daugiafunkciškumą? 2. Reikšmingiausi ir ilgiausiai išliekantys struktūros elementai yra suplanuoti vietovė ir jos sąsaja su esamais judėjimo srautais, sklypais ir kvartalais. Ar šie sprendimai yra apgalvoti ir racionalūs? 3. Ar yra lengvai pasiekiamų kokybiškų atvirų urbanistinių ir žaliųjų erdvių? 4. Ar vieta lengvai pasiekama visiems ir ar patogiai visoms transporto priemonėms? 5. Ar objektas atitinka paskirtį ir yra pritaikytas

				konkrečiai funkcijai? Ar atsižvelgiama į visų vartotojų poreikius, siekius ir veiklą? 6. Ar objektas atitinka sveiko gyvenimo būdo ir aplinkos principus dizaino, medžiagų, šviesos, oro, triukšmo ir kitais atžvilgiais? 7. Ar objektas saugus dizaino, medžiagų, šviesos, oro, triukšmo ir kitais atžvilgiais? 8. Ar objekto sprendinius bus galima pritaikyti prie kintančių sąlygų ir poreikių išsaugant pagrindines jo savybes ir vertybes? 9. Ar objekto sprendiniai leidžia lengvai transformuoti statinio vidaus erdves, pritaikyti jas kitoms funkcijoms, atsiradus naujiems poreikiams ar technologijoms?
8.	Vientisa architektūrinė idėja ir estetika	Nuosekliai suvokiama statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto meninė išraiška.	Architektūrinės idėjos buvimas ar nebuvimas ir jos vientisumas; meninis santykis su aplinka (kontrastas, atkartojimas ir t. t.); meninės raiškos priemonės (mastelis, proporcijos, ryšys tarp kuriamų elementų,	1. Ar objektas turi vientisą architektūrinę idėją ir ar žiūrovas gali ją suvokti, ar ji suvokiama lengvai (intuityviai)? 2. Ar objektas papildo, kuria vietos identitetą ir įvaizdį ir yra kuo nors reikšmingas? 3. Ar objekto sprendiniai skatina gyventojų, vartotojų

			medžiagiškumas, spalvos); šiuolaikiškumas.	priklausomumo vietai jausmą? 4. Ar objekto architektūrinė išraiška atliepia jo paskirtį ir vaidmenį miesto aplinkoje? 5. Ar objekto sprendiniai kuria palankų meninį santykį su aplinka (kontrastas; pusiausvyra; proporcijos; atkartojimas; judesys; mastelis; skaidrumas, nepermatomumas; atvirumas, uždarumas; autentiškumas ir t. t.)? 6. Ar kuriamos formos yra proporcingos, t. y. ar apmąstytas objekto elementų aukščio ir pločio, masės ir tuštumos santykis, horizontalių ir vertikalų elementų santykis ir t. t.? 7. Ar apmąstytos detalės – medžiagiškumas, elementai, spalva? 8. Ar siūlomi sprendiniai yra šiuolaikiški ir atspindi laikotarpį, stilių?
--	--	--	---	--

8. Vertinant objektų architektūros kokybę, taikomi visi išvardyti kriterijai. Klausimai kriterijaus aspektams įvertinti taikomi atsižvelgus į vertinamojo objekto specifiką, kontekstą, jį lemiančias aplinkybes. Kriterijaus vertinimo aspektai ir siūlomų klausimų kriterijaus aspektams įvertinti sąrašas gali būti papildomas ir (ar) patikslinamas.

9. Vertinant konkretų objektą, sprendimą dėl kriterijų vertinimo aspektų ir siūlomų klausimų šiems aspektams įvertinti sąrašo papildymo ir (ar) patikslinimo priima architektūros kokybės vertintojai (architektūrinio konkurso vertinimo komisija) bendru sutarimu.

10. Atsakymai į kriterijų vertinimo aspektų įvertinimo klausimus parodo atitikties kiekvienam kriterijui lygį. Susumavus atsakymus, gaunamas galutinis rezultatas, išreikštas procentais. Šis rezultatas parodo pasiektą architektūros kokybės lygį.

11. Vertinant kiekvieno kriterijaus pasiekimo lygį, užpildomos Gairių 1 priedo 1 ir 2 lentelės bei spindulinė atitikties architektūros kokybei diagrama (toliau – Diagrama). Gairių 2 priede pažymima, kiek procentų įgyvendintas kiekvienas kriterijus. Visų kriterijų įgyvendinimo rezultatai parodo, kaip atsižvelgta į kiekvieną kriterijų.

12. Mažesnė kriterijaus įgyvendinimo reikšmė diagramoje reiškia, kad šiam kriterijui reikia skirti daugiau dėmesio, didesnė – kad į tą kriterijų atsižvelgta pakankamai, visapusiškai. Galutinis atsakymų į klausimus rezultatas parodo pasiektą architektūros kokybės lygį.

13. Galutinis rezultatas turi būti motyvuotai pagrįstas (t. y. vertinimai gali būti grindžiami mokslinėmis doktrinomis, teisės aktų, normų reikalavimais, teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, kitais šias sritis nagrinėjančiais dokumentais (studijomis, moksliniais tyrimais, architektūros mokslo teorijomis ir kt.).

**ARCHITEKTŪROS KOKYBĖS KRITERIJŲ SĄRAŠAS, JŲ
REIKŠMĖS, VERTINAMI ASPEKTAI IR KLAUSIMAI ASPEKTAMS
ĮVERTINTI**

- **Kriterijus** – vienas iš aštuonių Architektūros įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nurodytų architektūros kokybės kriterijų, pagal kurį nustatoma, ar pasiekta architektūros kokybė.
- **Kriterijaus reikšmė** – detalus kriterijaus aprašymas.
- **Objektas** – vertinamas architektūros objektas, kuriam taikoma Architektūros kokybės vertinimo metodika.
- **Kriterijaus vertinimo aspektai** – aspektai, į kuriuos atsižvelgiant vertinama atitiktis kriterijui. Šių aspektų visuma perteikia kriterijaus reikšmę.
- **Klausimai aspektams įvertinti** – aspektams įvertinti skirti 8 klausimai, į kuriuos atsakoma TAIP arba NE, arba IŠ DALIES ATITINKA (kriterijaus aspektas negali būti įvertintas daugiau kaip 12,5 proc.)
- **Patikslinantys klausimai aspektams įvertinti** – Marijampolės rekomenduojami nusistatyti specifiniai patikslinantys klausimai, į kuriuos atsakymai yra pamatuojami aiškiais rodikliais ir gali būti pagrįsti argumentais ekspertinio vertinimo metu.
- Susumavus atsakymus, gaunamas galutinis pasiektas kriterijaus rezultatas, išreikštas procentais, kuris turi būti motyvuotai pagrįstas. Šis rezultatas parodo, kaip pasiektas kiekvienas kriterijus ir koks architektūros kokybės lygis (pvz., teigiamai atsakius į visus 8 klausimus, vieno kriterijaus rezultatas – 100 proc.).

Klausimai architektūros kokybės kriterijų vertinimo aspektams įvertinti

1. Architektūros kokybės kriterijus.

1.1. Kriterijaus vertinimo aspektų įvertinimui skirti klausimai pagal architektūros kokybės vertinimo metodiką.

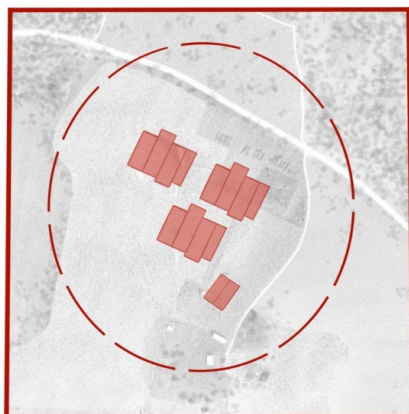
1.1.1. Kriterijų vertinimo aspektų įvertinimui skirti patikslinantys klausimai
Atsakymų ir vertinimų variantai:

1. Atitiktis darnaus vystymosi principams.

RAUDONAS: Riziką keliantis	GELTONAS: Pagrindimo reikalaujantis	ŽALIAS: Prielaidos kokybei kuriantis
--------------------------------------	---	--

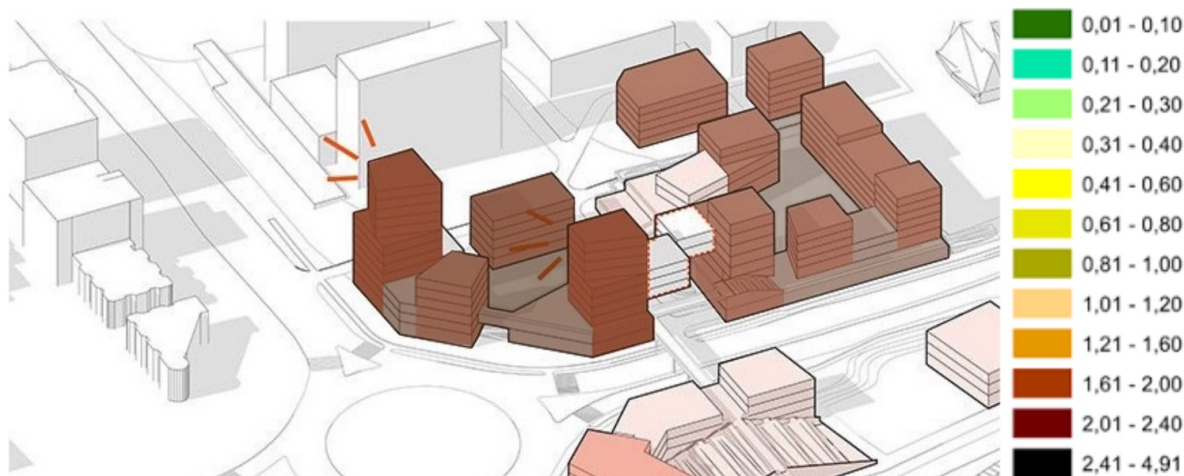
1.1. Ar objekto sprendiniai grindžiami atsakingo žemės naudojimo ir užstatymo intensyvumo principais?

1.1.1. Ar objektas vystomas jau urbanizuotoje teritorijoje?

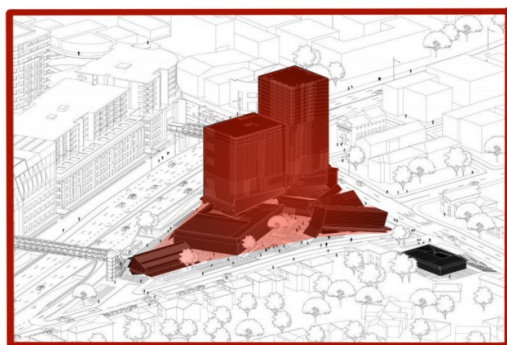
Objektas vystomas dar neurbanizuotoje teritorijoje nesant VIETOVĖS LYGMENYJE suplanuotos inžinerinės, susisiekimo, socialinės infrastruktūros, atskirųjų želdynų	Objektas vystomas neužstatytame sklype, tačiau VIETOVĖS LYGMENYJE yra suplanuota visa inžinerinė, susisiekimo, socialinė infrastruktūra, atskirieji želdynai	Objektas vystomas jau urbanizuotame sklype / buvusioje užstatytoje teritorijoje
--	--	---

1.1.2. Ar objekto sklypo užstatymo intensyvumas neviršija kvartalui būdingo rodiklio – pavyzdžiui to, kurio neviršija 75 proc. sklypų nagrinėjame kvartale?

Daugiau nei 20 % viršija kvartalui būdingus rodiklius	Daugiau nei 20 % viršija kvartalui būdingus rodiklius, tačiau tai leidžia VIETOVĖS LYGMENS teritorijų planavimo dokumentas	Neviršija ar iki 20 % viršija kvartalui būdingus rodiklius
---	--	--

1.1.3. Ar objekto UI rodiklis pakankamas teritorijos potencialui, nustatytam TPD? Pavyzdžiui – ar miesto centro teritorijoje nenumatomas pernelyg.

UI daugiau nei 3 kartus mažesnis nei kontekstas ir (ar) TPD nustatytas maksimalus reglamentas	UI daugiau nei 2 kartus mažesnis nei kontekstas ir (ar) TPD nustatytas maksimalus reglamentas	UI iki 2 kartų mažesnis nei kontekstas ir (ar) TPD nustatytas maksimalus reglamentas
---	---	--

1.2. Ar naudojamos vietinės ar vietoje pagamintos medžiagos?

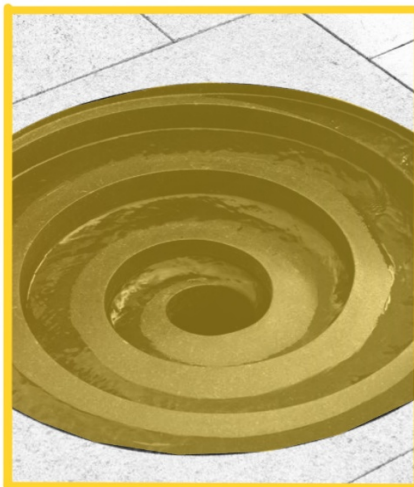
Vietinės arba vietoje pagamintos medžiagos nenaudojamos (0-10%)	Dalinai naudojamos vietinės arba vietoje pagamintos medžiagos (10-15%)	Dauguma medžiagų yra vietinės arba vietoje pagamintos ($\geq 50\%$)
---	--	---

1.3. Ar projektuojant objektą atsižvelgta į penkis esminius tvarumo principus: atsisakyti, mažinti, remontuoti, pakartotinai naudoti ir perdirbti (angl. refuse, reduce, repair, reuse, recycle).

Tai kompleksinis holistinis vertinimas, kuriam būtina nusistatyti kriterijus ar vertinti ekspertiniu metodu RAT

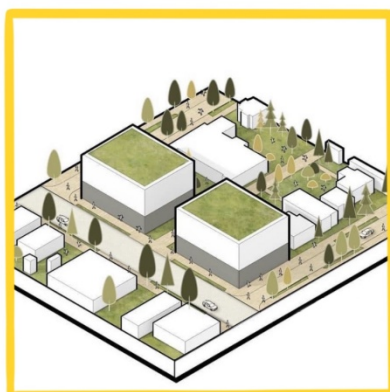
1.4. Ar atsižvelgta į prisitaikymo prie klimato kaitos, klimato apsaugos ir anglies dioksido poveikio neutralumo aspektus?

1.4.1. Ar objekto sklype tvariai naudojamas lietaus vanduo?

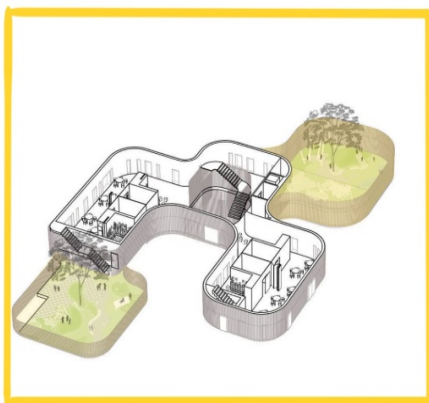
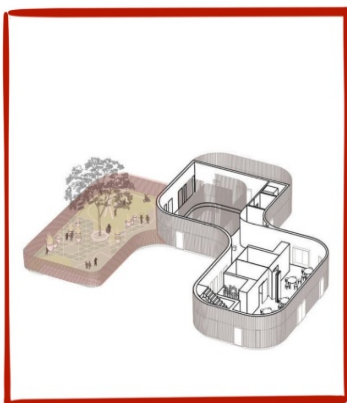
Lietaus vanduo nuo stogų ir kietųjų dangų patenka į mišrius nuotekų tinklus	Lietaus vanduo patenka į lietaus nuotekų tinklus	Lietaus vanduo infiltruojamas, naudojamas pastato eksploatavimui, užlaikomas sklype, infiltracija apjunginama su želdynais
---	--	--

1.4.2. Ar numatytas savivaldybės nustatytus kriterijus atitinkantis (teisės aktuose nustatytus minimalius parametrus papildantis) plokščių stogų, vertikalusis, sklypo neužstatytų erdvių želdinimas?

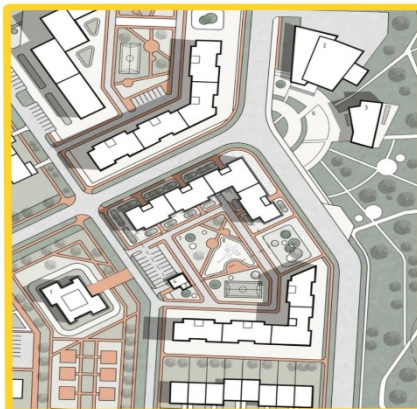
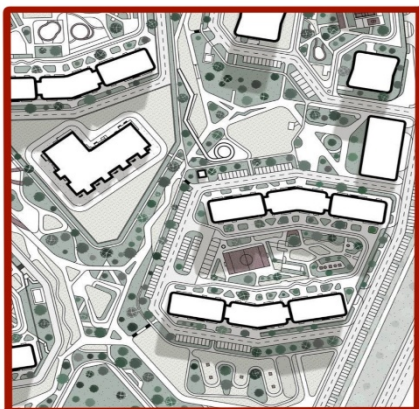
Nenumatytas	Numatomas, tačiau sprendiniai formalūs, mažai prisidės prie bioįvairovės didinimo, aplinkos perkaitimo mažinimo	Numatomas biologiškai vertingas želdinimas, absorbuojantis lietaus vandenį, vėsinant ir drėkinantis aplinką
-------------	---	---

1.4.3. Ar planuojamas pakankamas, savivaldybės nustatytus kriterijus atitinkantis, želdinių (medžių ir krūmų) lajomis dengiamas plotas? Pavyzdžiui - vertinamos išliekančių medžių ir krūmų lajos, sodinamų krūmų laja vertinama 5 metų perspektyvoje, sodinamų medžių – 10 metų perspektyvoje.

Lajos dengia iki 10 proc. sklypo	Lajos dengia 10-30 proc. sklypo	Lajos dengia daugiau nei 30 proc. sklypo
----------------------------------	---------------------------------	--

1.4.4. Ar projektuojama tik tiek kietųjų dangų, kiek būtina?

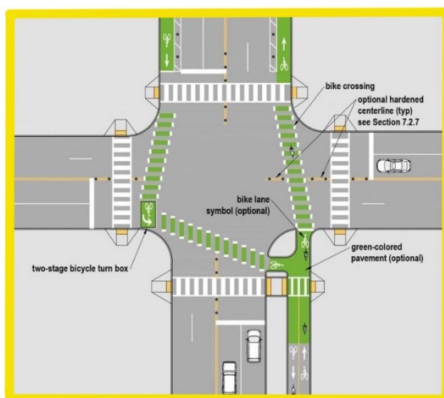
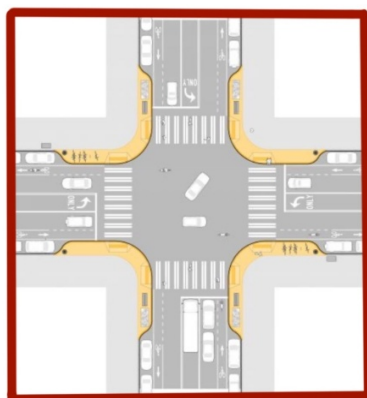
Projektuojami pertekliniai (didesni nei maksimalūs ar nepagrįsti srautų skaičiavimais ir prognozėmis) kietų dangų plotai, nebūtinai gatvių, pravažiavimų dubliai, perteklinės antžeminės automobilių stovėjimo vietos ir pan.	Sklypo kietosios dangos suprojektuotos pagal maksimalius pločio parametrus, yra perteklinių kietos dangos elementų	Sklypo kietos dangos suprojektuotos pagal funkcionalumą užtikrinančius minimalaus būtino pločio parametrus
--	---	---

1.4.5. Ar automobilių stovėjimo aikštelės apželdintos ir kaip tvarkomos lietaus nuotekos nuo jų?

Stovėjimo aikštelė neapželdinta	Nepilnai apželdinta (želdynų stovėjimo aikštelėje ir kietų dangų santykis mažesnis nei 1:5) – trūksta želdinių kiekio ir (ar) įvairovės	Apželdinta medžiais, krūmais ir žolynais, pėsčiųjų infrastruktūra ir lietaus vandens infiltravimas apjungti su želdiniais
--	--	--

1.4.6. Ar eismo organizacijos sprendiniuose vadovaujamasi prioritetų seka: pėsčiasis > dviratis > viešasis transportas > automobilis?

Dominuoja automobilis	Nors sprendimai pritaikyti pėsčiųjų saugumui ir komfortui, eismo dalyvių hierarchija išlieka neaiški	Dominuoja pėstieji
-----------------------	--	--------------------

1.4.7. Ar pateiktas projektas atitinka savivaldybės patvirtintas dviračių infrastruktūros įrengimo rekomendacijas? Pavyzdžiui - rekomendacijos dviračių takų dangai, skerspjūvio elementams, dviračių stovėjimo vietų skaičiui, išdėstymui, stovėjimo vietose reikalingai infrastruktūrai - pompa, krovimo stotelė ir pan..

Tenkinamos tik teisės aktuose (STR) nustatytos normos	Tenkinamos teisės aktuose (STR) nustatytos normos ir įrengiama dalis savivaldybės rekomendacijose numatytos infrastruktūros	Tenkinamos teisės aktuose (STR) nustatytos normos ir įrengiama savivaldybės rekomendacijose numatyta infrastruktūra
---	---	---

1.4.8. Ar taikomi automobilių stovėjimo vietų skaičiaus mažinimo koeficientai (jeigu nustatyti)?

Netaikomi	Automobilių stovėjimo vietų skaičius mažinamas 10-50 proc. mažiau nei leidžiama	Taikomas savivaldybės nustatytas normos mažinimo koeficientas (paklaida - iki 10 proc.)
-----------	---	---

1.4.9. Ar neprojektuojamas perteklinis automobilių stovėjimo vietų skaičius?

Projektuojama daugiau nei 130 proc. STR numatyto minimalus poreikio	Projektuojama 110-130 proc. STR numatyto minimalaus poreikio	Projektuojama iki 110 proc. STR numatyto minimalaus poreikio
---	--	--

1.5. Ar objekte numatyta išsaugoti gamtos vertybes? Ar įtraukiami gamta paremti sprendimai (angl. nature – based solutions)?

1.5.1. Ar išsaugomas natūralus gamtinio karkaso (GK) tinkliškumas, junglumas ir jo elementų natūralumas?

Nutraukiamas GK tinkliškumas, sunaikinami natūralūs GK elementai	Išlieka GK tinkliškumas, išsaugomas pagrindinių GK elementų natūralumas	Išlieka GK tinkliškumas, išsaugomas didžiosios dalies GK elementų natūralumas apjungiami su želdynais
--	---	---

1.5.2. Ar saugomi ir puoselėjami kraštovaizdžio elementai (reljefas, želdynai, želdiniai, vandens telkiniai)?

Į kraštovaizdį (reljefą, vandens telkinius, želdinius) neatsižvelgta, sprendiniais daroma pernelyg didelė įtaka aplinkai	Teritorijos kraštovaizdis keičiamas, tačiau išlieka dalis natūralių elementų	Natūralus kraštovaizdis išsaugojamas, projekto sprendiniai pritaikomi prie esamos aplinkos
--	--	--

1.5.3. Ar išsaugomi esami vertingi medžiai?

Iškertama daugiau nei 1/2 visų vertingų sklypo medžių	Iškertama mažiau nei 1/2 visų vertingų sklypo medžių	Išsaugomi visi vertingi medžiai
---	--	---------------------------------

1.5.4. Ar užtikrinama išsaugomų medžių technologinė apsauga statybos metu (saugomas visas šaknyso plotas, numatytos reikalingos arboristinės priemonės)?

Sklypo plano sprendiniai nesudaro sąlygų išsaugoti medžius (pažeidžiama didelė dalis šaknyso ploto dėl dangų, reljefo, statinių ir t.t.)	Išsaugomų medžių apsaugos priemonės nepakankamos – pažeidžiama daugiau nei 1/4 šaknyso ar lajos	Išsaugomiems medžiams paliktos geros sąlygos augti, numatyti arboristiniai darbai
--	---	---

1.5.5. Ar kertami saugotini medžiai atsodinami pagal savivaldybės nustatytus kriterijus? Pavyzdžiui - atskirose miesto dalyse gali būti nustatytos skirtingos kertamų medžių atsodinimo rekomendacijos – atsodinamų diametrų skaičius ar pan.

Kertamų medžių atsodinimas sprendiniuose nenumatytas (sumokama pinigine kompensacija)	Kertami medžiai atsodinami pagal savivaldybės nustatytą tvarką už sklypo ribų viešosiose erdvėse	Kertami medžiai atsodinami pagal savivaldybės tvarką sklypo ribose
---	--	--

1.5.6. Ar projekte numatytas želdinimas įgyvendintas ir tinkamai prižiūrimas pastato eksploatacijos metu?

Projekte numatytas želdinimas neįrengtas ar nunyko	Projekte numatytas želdinimas pakeistas kitu, adekvačiu savo kompensacine, ekologine verte (pvz. vietoje medžių auga analogiškos ar didesnės biomasės krūmai)	Projekte numatytas želdinimas įrengtas ir prižiūrimas tinkamai
--	---	--

1.6. Ar objekto sprendiniais skatinama biologinė įvairovė (genetinė, rūšių ir ekosistemų)?

1.6.1. Ar planuojamas 3 sluoksnių želdinimas (žolė, krūmai, medžiai)?

Planuojami vien žoliniai augalai

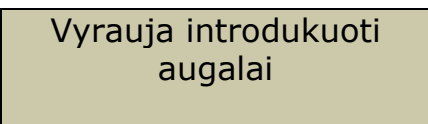

Projektuojami 2 sluoksnių želdiniai

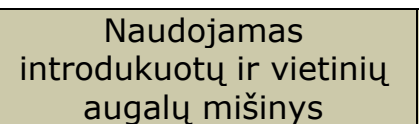

Projektuojami kokybiški 3 sluoksnių želdiniai

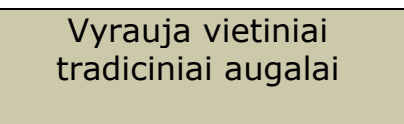
1.6.2. Ar užtikrinama vietinių želdinių rūšių apsauga pagal savivaldybės patvirtintus kriterijus? Pavyzdžiui - viešosiose erdvėse ir visuomenei prieinamose sklypų dalyse rekomenduojama sodinti ne mažiau nei 80 proc. vietinių rūšių augalų.

Vyrauja introdukuoti augalai

Naudojamas introdukuotų ir vietinių augalų mišinys

Vyrauja vietiniai tradiciniai augalai

1.6.3. Ar viešai prieinamose erdvėse kuriama želdinių rūšinė įvairovė atitinka savivaldybės patvirtintus kriterijus?

Menka įvairovė

Patenkinama įvairovė

Užtikrinta įvairovė

1.7. Ar įgyvendinant objektą vengiama taršos?

1.7.1. Jei objektui reikalingos sanitarinės apsaugos zonos (SAZ), ar jos išeina iš žemės sklypo ribų?

SAZ neįteisintos, išeina iš žemės sklypo riba.	SAZ išeina iš žemės sklypo ribų, tačiau jos įteisintos teisės aktų numatyta tvarką	SAZ telpa sklypo ribose
--	--	-------------------------

1.7.2. Ar objektas prijungiamas prie miesto vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklų?

Neprijungiamas prie miesto vandentiekio ir nuotekų tinklų	Prijungiamas tik prie dalies miesto tinklų / neprijungiamas, nes artimoje aplinkoje nėra miesto tinklų	Prijungiamas prie miesto tinklų
---	--	---------------------------------

1.7.3. Ar objektas prijungiamas prie centralizuotų šildymo tinklų?

Ar objektas prijungiamas prie centralizuotų šildymo tinklų?	Neprijungiamas, nes artimoje aplinkoje nėra miesto šilumos tinklų	Prijungiamas prie miesto šilumos tinklų
---	---	---

1.8. Ar objekto sprendiniais skatinamos tvarios gyvenimo sąlygos ir didinama socialinė atsakomybė kuriant kokybiškas, lengvai prieinamas ir įperkamas gyvenamąsias erdves, teritorijas?

1.8.1. Ar urbanistiniais elementais (pastatai ir statiniai), kraštovaizdžio elementais (želdynai, sklypo plano sprendiniai) viešos erdvės atskirtos nuo privačių?

Neatskirtos	Dalinai atskirtos	Atskirtos
-------------	-------------------	-----------

1.8.2. Ar naujas objektas kuria galimybes atsirasti teritorijoje trūkstantoms funkcijoms (socialinės, komercinės paslaugoms, darbo vietoms, būstui ir pan.)?

Objektas nenumato platesnei teritorijai reikalingų funkcijų	Objektas turi trūkstančių funkcijų kūrimo galimybes tam pritaikant patalpas pastate	Objektas numato trūkstančių funkcijų kūrimą
---	---	---

1.8.3. Ar keičiant patalpų paskirtį į gyvenamąją prisidedama prie savivaldybės patvirtintose rekomendacijose nustatyto viešųjų erdvių želdinimo? Pavyzdžiui - esant želdynų trūkumui atskirose miesto dalyse numatomas objekto stogų, vertikalus želdinimas, medžių ir/ar krūmų sodinimas sklype ar viešosiose erdvėse.

Neprisidedama	Numatytas medžių sodinimo finansavimas viešose erdvėse pagal savivaldybės tvarką	Numatytas proporcingas želdynų įrengimas sklype pagal savivaldybės tvarką
---------------	--	---

1.8.4. Ar keičiant patalpų paskirtį į gyvenamąją prisidedama prie savivaldybės patvirtintose rekomendacijose nustatyto infrastruktūros įrengimo (gerinimo)? Pavyzdžiui - vaikų žaidimo aikštelių įrengimas sklype ar viešosiose erdvėse.

Neprisidedama	Numatytas infrastruktūros finansavimas viešose erdvėse pagal savivaldybės tvarką	Numatytas proporcingas infrastruktūros įrengimas sklype
---------------	--	---

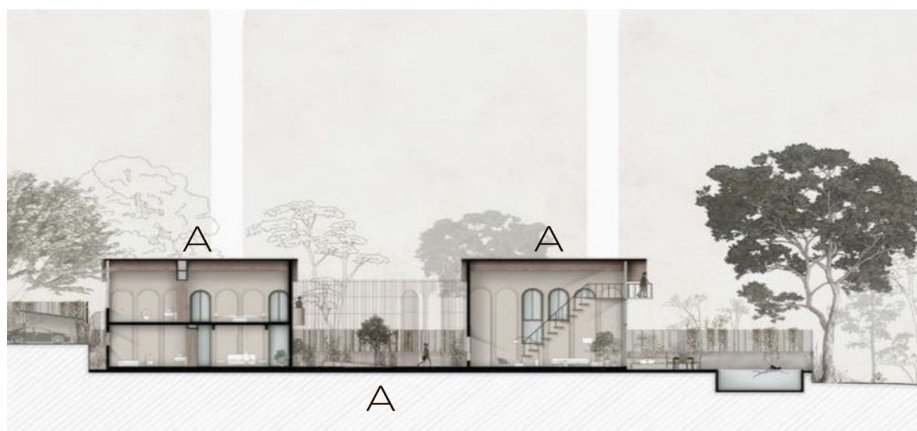
2. Urbanistinis integralumas.

2.1. Ar objekto sprendiniai dera prie esamos sklypų ir (ar) kvartalų struktūros?

2.1.1. Ar naujų elementų užstatymo tipologija atitinka teritorijai būdingus požymius?

Neatitinka esamos užstatymo tipologijos	Neatitinka esamos tipologijos, tačiau vis tiek dera prie urbanistinio konteksto	Atitinka esamą užstatymo tipologiją
---	---	-------------------------------------

2.1.2. Ar naujo objekto formuojamų viešų erdvių (gatvių, skverų, aikščių) parametrai atitinka teritorijai būdingus požymius ar savivaldybės nustatytus kriterijus? Pavyzdžiui – gatvės išklotinės užstatymo aukštis iki karnizo turi būti ne didesnis nei gatvės koridoriaus tarp užstatymo linijų plotis.

Didesnis	Didesnis, tačiau tai numatyta VIETOVĖS LYGMENS teritorijų planavimo dokumente	Mažesnis ar lygus
----------	---	-------------------

2.1.3. Ar atstumai nuo projektuojamų naujų objektų iki sklypo ribų atitinka teritorijai būdingus principus (abu sklypai turi turėti vienodas vystymo galimybes)? Pavyzdžiui - vertinamas atstumas nuo langų iki kaimyninio sklypo ribos - ar kaimyniniame sklype neužkertama galimybė pastatyti pastatą tokiu pat atstumu nuo šios ribos?

Kaimyninio sklypo interesai įtakojami (pažeidžiami)	Kaimyninio sklypo interesai įtakojami, tačiau kaimynams dalyvaujant viešinimo procese, pastabos nebuvo išsakytos	Kaimyninio sklypo interesai neįtakojami (nepažeidžiami)
---	--	---

2.1.4. Ar nauji sklypo plano elementai (privažiuojimai, automobilių stovėjimo aikštelės) nedaro esminės neigiamos įtakos gretimo sklypo vystymo galimybėms?

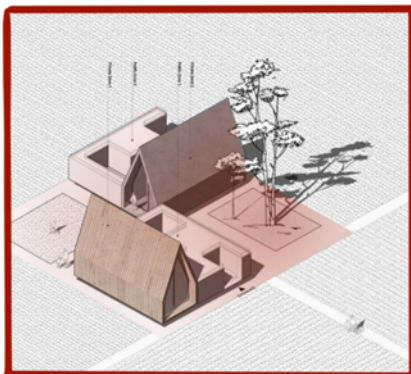
Nepakankami atstumai iki kaimyninių sklypų ribų, nėra buferinių kraštovaizdžio formavimo elementų	Nepakankami atstumai iki kaimyninių sklypų ribų, nėra buferinių elementų, tačiau kaimynams dalyvaujant viešinimo procese, pastabos nebuvo išsakytos	Visi atstumai pakankami, taikomos kompensacinės priemonės
---	---	---

2.1.5. Ar formuojamų kvartalų dydis patrauklus vaikštomumui?

Kvartalo kraštinės ilgis didesnis kaip 180 m / Kvartalo perimetras didesnis kaip 550 m.	Kvartalo kraštinės ilgis didesnis kaip 180 m / Kvartalo perimetras didesnis kaip 550 m, bet numatyti kvartalą skaidantys vieši pėsčiųjų praėjimai	Kvartalo kraštinės ilgis mažesnis nei 180 m, perimetras ne didesnis kaip 550 m.
---	---	---

2.1.6. Ar neformuojami atskirtį kuriantys ir vaikštomumą mažinantys akligatviai?

Projektuojami ilgesni nei 150 m ilgio akligatviai, nenumatyti kiauri pėsčiųjų praėjimai

Projektuojami 100 m - 150 m ilgio akligatviai, nenumatyti kiauri pėsčiųjų praėjimai

Akligatviai neprojektuojami ar projektuojami trumpesni nei 100 m.

2.2. Ar objekto sprendiniai pritaikomi prie esamo gatvių, dviračių ir (ar) pėsčiųjų takų tinklo?

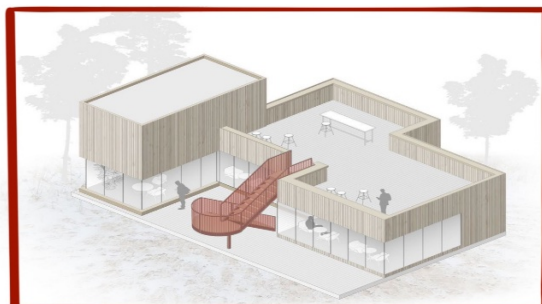
2.2.1. Ar projektu saugomi, kuriami nauji ryšiai su aplinka? Vertinamos esamos ir planuojamos autotransporto, pėsčiųjų ir dviračių judėjimo, žaliosios jungtys, darnaus judumo galimybės, kt..

Nukertami esami ryšiai, nekuriami nauji

Išlieka svarbiausi esami ryšiai, kuriami nauji

Saugojami, puoselėjami esami ir kuriami nauji

2.2.2. Ar objekto sprendiniais projektuojamos dangos vertikaliniame plane sklandžiai sujungiamos su aplinkinės teritorijos dangomis?

Patekimui į pastatą ties sklypo ribomis projektuojami ilgi laiptai, pandusai - reljefo perkritis didesnis nei 1 m.

Patekimui į pastatą ties sklypo ribomis projektuojami ilgi laiptai, pandusai - reljefo perkritis iki 1 m.

Visos dangos ties sklypo ribomis sklandžiai sujungiamos be pandusų ar laiptų

2.2.3. Ar patekimui į pastatą bei sklypo reljefo formavimui reikalingi elementai (laiptai, pandusai, turėklai, atraminės sienelės) netrukdo pėstiesiems ir dviratininkams?

Projektuojami viešosiose erdvėse, pėsčiųjų ar dviračių takų, šaligatvių sąskaita	Projektuojami viešoje teritorijoje, už statytojo sklypo ribų, bet nesukelia kliūčių pėstiesiems ar dviratininkams	Projektuojami statytojo sklype, nesukelia kliūčių pėstiesiems ar dviratininkams
--	---	---

2.2.4. Ar įvažiavimas į automobilių stovėjimo aikštelę netrukdo pėstiesiems ir dviratininkams?

Dėl įvažiavimo pėsčiųjų ar dviračių takas nuleidžiamas ar pakeliamas daugiau nei 15 cm.	Dėl įvažiavimo pėsčiųjų ar dviračių takas nuleidžiamas ar pakeliamas iki 7 cm.	Įvažiavimas neįtakoja pėsčiųjų ar dviračių tako vertikalinio plano
---	--	--

2.3. Ar objekto sprendiniai darniai įsilieja į viešųjų urbanistinių erdvių (aikščių, skverų, parkų ir t. t.) sistemą?

2.3.1. Ar perimetrinio ir jam giminingo užstatymo pirmųjų aukštų erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms?

Pirmas aukštas nepritaikytas viešai funkcijai ir nėra numatomos galimybės jį nesunkiai pritaikyti atsiradus poreikiui	Pirmas aukštas tinkamas įvairioms veikloms, bet apsunkintas patekimas iš gatvės, trūksta skaidrumo gatvės fasade	Pirmas aukštas dalyvauja gatvės gyvenime, pritaikomas viešai funkcijai, skaidrus ir kviečiantis užėti
---	--	---

2.3.2. Ar perimetrinio ir jam giminingo užstatymo pirmųjų aukštų patalpų aukštis tinkamas erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms?

Pirmųjų aukštų patalpų aukštis tarp konstrukcijų 3-3,5 m.	Pirmųjų aukštų patalpų aukštis tarp konstrukcijų 3-3,5 m.	Pirmųjų aukštų patalpų aukštis tarp konstrukcijų ne mažesnis nei 3,5 m.
---	---	---

2.4. Ar objekto sprendiniai atitinka urbanistinio konteksto užstatymo tipą (-us) (morfotipus)?

2.4.1. Ar naujų elementų užstatymo tipologija atitinka teritorijai būdingus požymius?

Neatitinka esamos užstatymo tipologijos	Neatitinka esamos ar formuojamos tipologijos, tačiau vis tiek dera prie urbanistinio konteksto	Atitinka esamą užstatymo tipologiją
---	--	-------------------------------------

2.5. Ar objekto užstatymo tankis, intensyvumo rodikliai dera su aplinkinio užstatymo rodikliais?

2.5.1. Ar objekto sklypo užstatymo tankis neviršija nagrinėjam kvartalui būdingo rodiklio? Pavyzdžiui - būdingas rodiklis – tas, kurio neviršija 75 proc. sklypų nagrinėjame kvartale.

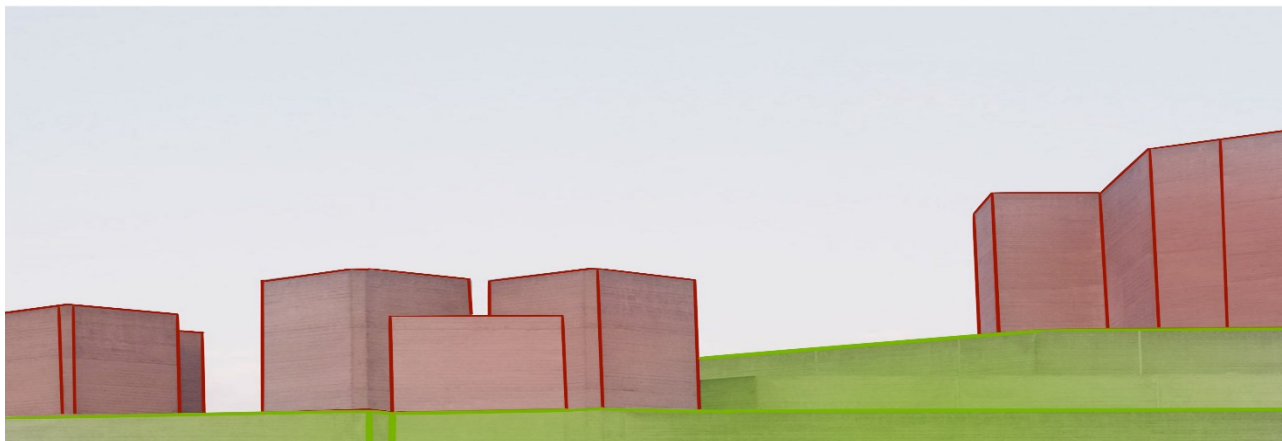
Daugiau nei 20 proc. viršija kvartalui būdingus rodiklius	Daugiau nei 20 % viršija kvartalui būdingus rodiklius, tačiau tai leidžia VIETOVĖS LYGMENS teritorijų planavimo dokumentas	Neviršija ar iki 20 % viršija kvartalui būdingus rodiklius
---	--	--

2.5.2. Ar objekto UI rodiklis pakankamas teritorijos potencialui, nustatytam TPD? Pavyzdžiui – ar miesto centro teritorijoje nenumatomas pernelyg ekstensyvus užstatymas?

UI daugiau nei 3 kartus mažesnis nei kontekstas ir (ar) TPD nustatytas maksimalus reglamentas	UI daugiau nei 2 kartus mažesnis nei kontekstas ir (ar) TPD nustatytas maksimalus reglamentas	UI iki 2 kartų mažesnis nei kontekstas ir TPD nustatytas maksimalus reglamentas
---	---	---

2.6. Ar objekto sprendiniai dera su esamo užstatymo aukščiu (ar objekto sprendiniais siūlomas foninio aukščio užstatymas, ar siūloma dominantė (tūrinė arba vertikali); jei projektuojamas objektas yra dominantė, ar ji dera su jau esančiomis, ir t. t.)?

2.6.1. Ar objekto aukštingumas (aukštis metrais ir/ar aukštų skaičius) neviršija foninio užstatymo? Pavyzdžiui -foninis užstatymas – nustatytas TPD, arba tas, kurio neviršija 80 proc. teritorijos šiuo metu faktiškai užstatyto ploto.

Viršija	Viršija, tačiau tai leidžia VIETOVĖS LYGMENS teritorijų planavimo dokumentas	Neviršija
---------	---	-----------

2.6.2. Ar išlaikomas gatvės išklotinės aukščio charakteris (lygus, banguojantis ir panašiai)?

Neišlaikomas	Neišlaikomas, tačiau tai pagrįsta kompoziciniais motyvais	Išlaikomas
--------------	---	------------

2.7. Ar objekto sprendiniai dera su vietos (gatvės, kvartalo, rajono, miesto) perspektyvomis, panoramomis ir siluetais?

2.7.1. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos lokalioms perspektyvoms, panoramoms, siluetais?

Objektas uždaro, uždengia svarbias lokalias perspektyvas, panoramas, dako iš lokalių viešųjų erdvių apžvelgiamus siluetus	Objektas matomas svarbiose lokaliuose perspektyvose, panoramose, iš lokalių viešųjų erdvių apžvelgiamuose siluetuose, tačiau jo poveikis vertintas pozityviai ar indiferentiškai	Objektas neišsiskiria vietos perspektyvose, panoramose ir (ar) siluetuose
--	---	--

2.8. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos esamiems vizualiniams ryšiams tarp viešųjų urbanistinių erdvių ir vertikaliųjų akcentų, charakteringoms ir reikšmingoms apžvalgos vietoms?

2.8.1. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos esamiems vizualiniams ryšiams tarp viešųjų urbanistinių erdvių ir vertikaliųjų akcentų, panoramoms nuo reikšmingų (nustatytų TPD) ir charakteringų miesto savitumą formuojančių apžvalgos taškų ar ašių?

Objektas sunaikina svarbius vizualinius ryšius, ardo panoramų nuo reikšmingų ir charakteringų apžvalgos vietų daugiaplaniškumą ar kitas jų vertingąsias savybes	Objektas matomas esamuose svarbiuose vizualiniuose ryšiuose, nuo reikšmingų ir charakteringų apžvalgos taškų, tačiau jo poveikis vertintinas pozityviai ar indiferentiškai	Objektas neišsiskiria esamuose svarbiuose vizualiniuose ryšiuose, reikšmingose ir charakteringose panoramose
---	--	--

3. Santykis su paveldėtomis vėrtėmis.

3.1. Ar įvertinta vietovės urbanistinė raida, ar susipažinta su išlikusiu kultūros paveldu, ar šios žinios ir informacija daro įtaką objekto sprendiniams?

3.1.1. Ar atlikti reikiami tyrimai ir jų rezultatai atpažįstami objekto architektūrinėje raiškoje?

Neatlikti istoriniai ir (ar) natūriniai išlikusio paveldo tyrimai, atskleidžiantys vertingąsias paveldo savybes ar jų medžiaga nesiremiama	Atlikti istoriniai ir (ar) natūriniai išlikusio paveldo tyrimai, vertingosios paveldo savybės konservuojamos, tačiau neeksponuojamos	Atlikti istoriniai ir (ar) natūriniai išlikusio paveldo tyrimai, vertingosios paveldo savybės konservuojamos ir eksponuojamos
--	--	---

3.2. Ar numatomi objekto sprendiniai, išraiška atitinka tarptautinius ir šalies kultūros paveldo standartus, principus ir teisinę bazę, ar išsaugomi kultūros paveldo objektai, jų vertingosios savybės?

Vertinama teisės aktų nustatyta tvarka

3.3. Ar vertinamų kompleksų, statinių, sklypų, kvartalų, teritorijų sprendiniais papildoma, formuojama ar performuojama urbanistinė struktūra?

3.3.1. Ar esama urbanistinė struktūra išsaugoma ją papildant, ar visiškai performuojama?

Performuojama neišlaikant istorinei vietai būdingų urbanistinės struktūros požymių	Papildoma, užbaigiama pagal būdingus istorinius požymius	Restauruojama, atgaivinama pagal būdingus istorinius požymius
--	--	---

3.4. Ar objekto sprendiniai stiprina ir išlaiko paveldo, kraštovaizdžio autentiškumą ir vientisumą?

3.4.1. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos paveldo objekto apžvalgai svarbioms perspektyvoms, panoramoms, siluetams?

Naujas objektas uždengia paveldo apžvalgai svarbias panoramas, perspektyvas, kuria naujus disonuojančius akcentus kultūriniame kraštovaizdyje	Objektas matomas paveldo apžvalgai svarbiose panoramose, perspektyvose, tačiau jo poveikis vertintinas pozityviai ar indiferentiškai	Objektas neišsiskiria paveldo apžvalgai svarbiose perspektyvose, panoramose ir (ar) siluetuose
---	--	--

3.5. Ar ateities kartos ir toliau galės naudotis visu kultūros paveldu, ar numatyta kultūros paveldo objektą įveikinti ir aktualizuoti, ar jis pritaikytas viešajam pažinimui ir (ar) pažinimui jį naudojant?

3.5.1. Ar kultūros paveldas įveiklinamas (pritaikomas)?

Neįveiklinamas - investuojant viešas lėšas tiesiogiai ar gaunant paramą nenumatomas paveldo panaudojimas viešai funkcijai	Įveiklinamas ir pritaikomas naudojant privačias lėšas, tačiau neprieinamas visuomenei	Įveiklinamas, pritaikomas ir prieinamas visuomenei
---	---	--

3.6. Ar užtikrinama kultūros paveldo ir naujų elementų pusiausvyra, darna ir (arba) sklandus ryšys, ar objektas darniai įsilieja į esamą urbanistinę struktūrą?

3.6.1. Ar nauji elementai neužgožia kultūros paveldo objekto vertingųjų savybių?

Nauji elementai dominuoja kultūros paveldo objekto architektūrinėje raiškoje, užgožia jo vertingąsias savybes	Nauji elementai pastebimi kultūros paveldo objekto architektūrinėje raiškoje, tačiau jų poveikis vertintinas pozityviai ar indiferentiškai	Nauji elementai neišsiskiria kultūros paveldo objekto architektūrinėje raiškoje
---	--	---

3.6.2. Ar naujų elementų užstatymo tipologija atitinka teritorijai būdingus požymius?

Neatitinka esamos užstatymo tipologijos	Neatitinka esamos tipologijos, tačiau vis tiek dera prie urbanistinio konteksto	Atitinka esamą užstatymo tipologiją
---	---	-------------------------------------

3.7. Ar pirmenybė teikiama ne naujai statybai, o tęstiniam ir (arba) pritaikomajam pakartotiniam pastatų naudojimui ir tinkamai jų priežiūrai?

3.7.1. Ar išsaugojami, panaudojami esami pastatai ar kiti elementai?

Esamas užstatymas nugriaunamas ir statoma iš naujo	Iš dalies išsaugomi esami pastatai, elementai	Pilnai išsaugomi esami pastatai, elementai
--	---	--

3.8. Ar objekto sprendiniai leidžia atpažinti teritorijos, objekto raidos etapus (architektūros stilius, laikotarpius), atskirti pirminius ir šiuolaikinius elementus; ar nauji sprendiniai šiuolaikiški, ar projektuojami nauji pastatai neatkartoja buvusių?

3.8.1. Koks yra naujų elementų architektūrinės raiškos santykis su kultūros paveldo objektu?

Nauji tyrimais nepagrįsti elementai imituoja autenta	Nauji elementai imituoja autenta, tačiau jie pagrįsti tyrimų medžiaga	Pastato architektūrinėje raiškoje galima atskirti originalius, atkurtus ir naujus elementus
--	---	---

4. Aplinka visiems.

4.1. Ar objektų sprendiniais užkertamas kelias segregacijai, gentrifikacijai ir formotis vietovėje getams?

4.1.1. Ar neformuojamos „uždaros zonos“ (angl. - „gated communities“) – teritorijos, kurios yra didesnės nei 1 ha ir kurių neįmanoma perkirsti?

Formuojamos didelės uždaros teritorijos, kurios nedalyvauja miesto gyvenime	Praėjimai formaliai įrengti, tačiau nesprendžiami kaip viešai naudojamos erdvės (einama pro)	Formuojami žmogiško mastelio kvartalai su interaktyviomis (skaidrūs fasadai, įėjimų gausa)
---	--	--

4.2. Ar įgyvendinant objektą kuriamos patrauklios ir patogios žmonėms bendrauti privačios ir viešosios erdvės?

4.2.1. Ar projektuojamos lauko erdvės (vaikų žaidimo, sporto, poilsio, kt.) kokybiškos, joms parinktos tinkamos vietos sklype, numatyti racionalūs ryšiai su pastatu ir aplinka?

Formaliai numatomos vietos norminei infrastruktūrai, tačiau ji nepatraukli numatomi veiklai	Projektuojama norminė infrastruktūra, tačiau trūksta ryšių su pastatu, aplinka	Projektuojamos patrauklios, skirtingų charakterių lauko erdvės, „bendraujančios“ su pastatais ir aplinka
---	--	--

4.2.2. Ar projektuojamos lauko terasos būstams pirmajame aukšte?

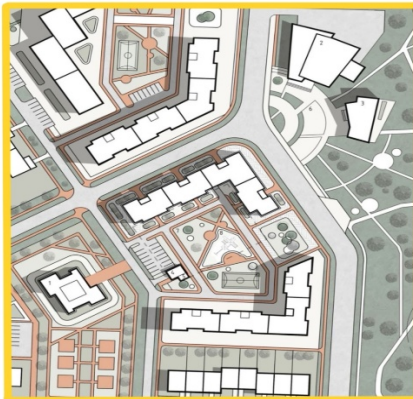
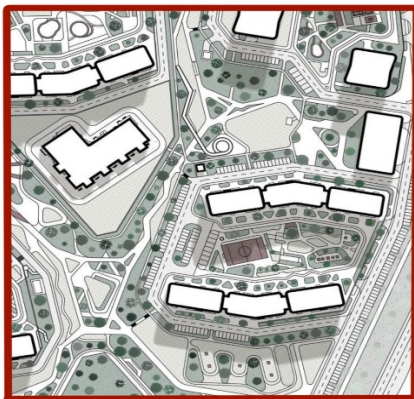
Neprojektuojamos	Projektuojama tik daliai būstų	Projektuojamos daugumai būstų
------------------	--------------------------------	-------------------------------

4.2.3. Ar įveiklinami plokšti pastatų stogai?

Stogai neeksploatuojami	Stogai eksploatuojami, tačiau naudojami tik privačiai	Stogai eksploatuojami, rastas privačiai, namo bendruomenės naudojamų ir visai visuomenei prieinamų erdvių balansas
-------------------------	---	--

4.3. Ar objektas skatina bendrą atsakomybę ir už privačias, ir už viešąsias erdves?

4.3.1. Ar urbanistiniais elementais (pastatai ir statiniai), kraštovaizdžio elementais (želdynai, sklypo plano sprendiniai) viešos erdvės atskirtos nuo privačių?

Neatskirtos	Dalinai atskirtos	Atskirtos
-------------	-------------------	-----------

4.3.2. Ar pastato pirmasis aukštas turi funkcinį kontaktą su greta esančiomis viešosiomis erdvėmis?

Pirmajame pastato aukšte palei viešąsias erdves nenumatyta vieša funkcija, nenumatomas viešosios erdvės naudojimas "šeimininko metro" principu	Pirmajame pastato aukšte palei viešąsias erdves numatyta vieša funkcija, tačiau fasadui trūksta skaidrumo ir atvirumo arba numatytas būstas, bet netaikomas "šeimininko metro" principas	Pirmasis aukštas skaidrus, viešų erdvių dalis prižiūrima "šeimininko metro" principu
--	--	--

4.3.3. Ar vykdytos papildomos savivaldybės rekomenduojamos visuomenės informavimo, visuomenės nuomonės identifikavimo priemonės?

Vykdytos tik privalomos visuomenės informavimo procedūros	Visuomenė papildomomis savivaldybės rekomenduojamomis priemonėmis informuota apie numatomą objektą	Visuomenė buvo įtraukta jau nuo pradinių planavimo stadijų (organizuotos dirbtuvės, susitikimai ir pan.), projektas rengtas išanalizavus ir objektyviai įvertinus bendruomenės įžvalgas
---	--	---

4.3.4. Ar viešai naudojamų erdvių pertvarkymo sprendiniai buvo išbandyti laikinomis (taktinio urbanizmo, vietokūros) priemonėmis?

Projekto sprendiniai nepatikrinti laikinomis priemonėmis	Projekto sprendiniai patikrinti laikinomis priemonėmis, tačiau sukėlė diskusijas ir sulaukė nevienareikšmio vertinimo	Projekto sprendiniai patikrinti laikinomis priemonėmis ir jau prigijo aplinkoje
--	---	---

4.4. Ar objektas yra greitai ir lengvai pasiekiamas viešuoju transportu?

4.4.1. Ar objektas yra viešojo transporto (VT) pasiekiamumo pėsčiomis zonoje?

Objektas yra toliau nei 500 m nuo esamos VT stotelės	Objektas yra arčiau nei 500 m nuo VT stotelės, tačiau VT retesnis nei kas 20 min. piko metu	Objektas yra arčiau nei 500 m nuo VT stotelės, VT dažnesnis nei kas 20 min. piko metu
--	---	---

4.5. Ar objekto aplinka projektuojama ir planuojama taip, kad būtų galima judėti be kliūčių?

4.5.1. Ar objekto aplinkoje taikomi universalus dizaino principai? (Vertinamas žmonėms su spec. poreikiais skirtų automobilių stovėjimo vietų skaičius, vieta nuo įėjimo į pastatą; sklypo sprendinių patogumas judėti žmonėms su specialiaisiais poreikiais – ryšiai sklypo viduje ir su aplinkine teritorija)

Sklypas ir aplinka nepritaikytas žmonėms su specialiaisiais poreikiais	Sklypas ir aplinka formaliai atitinka normas, bet trūksta integralumo su aplinka bei tarp sklypo ir pastato sprendimų	Sklypas ir aplinka pritaikyti žmonėms su specialiaisiais poreikiais
--	---	---

4.6. Ar objekto viduje visi galės judėti be kliūčių? Vertinama tikrinant atitikimą teisės aktams.

4.7. Ar vertinamame objekte bus galima orientuotis intuityviai; ar reikiama informacija suvokiama ir juntama?

4.7.1. Ar sklypo planas / urbanistinio objekto viešų erdvių struktūra aiški ir neklaidinanti? (Ar pirmą kartą šioje vietoje esantis žmogus intuityviai suprastų, kur jam reikia eiti, nepasiklystų?)

Kuriamas klaidus viešų erdvių ar viešai naudojamų priėjimų prie patekimų į pastato vidaus erdves tinklas	Viešų erdvių tinklas aiškus, bet trūksta aiškiai suvokiamų pratekimų prie įėjimų į pastatą	Kuriamas aiškus viešų erdvių tinklas, užtikrinami patekimai prie įėjimų į pastatą
--	--	---

4.7.2. Ar architektūrinė raiška padeda intuityviai suvokti patekimų į viešą pastatą vietas? (Ar pirmą kartą šioje vietoje esantis žmogus intuityviai suprastų, kur yra įėjimas į viešos funkcijos pastatą?)

Įėjimų į pastato vidaus erdves vietos neidentifikuojamos architektūrinės raiškos elementais	Architektūros elementais akcentuojami tik patekimai į pastato vidaus erdves	Architektūros elementais akcentuojami ne tik patekimai į pastatą, bet erdvinės struktūros svarbiausi elementai (kampas, centras, riba)
---	---	--

4.8. Ar projektuojant ir planuojant atsižvelgta žmogaus mastelį; ar funkcinė įranga ergonomiška?

4.8.1. Ar viešai prieinamų erdvių funkcinė įranga atitinka savivaldybės nustatytus kriterijus ir standartus?

Įranga neergonomiška, neatitinka standartų	Įranga ergonomiška, tačiau neatitinka rekomenduojamų standartų	Įranga ergonomiška, atitinka standartus
--	--	---

4.8.2. Ar viešose erdvėse nenumatyti pertekliniai įrangos elementai?

Viešose erdvėse numatyti pertekliniai įrangos elementai	Viešose erdvėse perteklinių įrangos elementų nėra
---	---

5. Sprendinių ekonomiškumas.

5.1. Ar pasirinktos kokybiškos statybos medžiagos ir ar taikomi tinkami techniniai sprendimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad statinys bus veiksmingai naudojamas visą ekonomiškai pagrįstą naudojimo laiką?

Bendruoju atveju gali būti vertinama svarstant projektinius pasiūlymus RAT.

5.2. Ar statybinių medžiagų ir metodų gyvavimo ciklas ilgas, todėl mažesnės priežiūros išlaidos, ar dėl to vietos vertė tokia pati ar didėja?

Bendruoju atveju gali būti vertinama svarstant projektinius pasiūlymus RAT.

5.3. Ar, vertinant iš ilgalaikės perspektyvos, viešieji ir privatūs ištekliai buvo panaudoti geriausiai ar tik siekiant trumpalaikės naudos?

5.3.1. Ar objekto funkcionavimo užtikrinimas nereikalaus sukurti perteklinės (nenumatytos teritorijų planavimo dokumentuose) viešosios infrastruktūros?

Reikalaus sukurti ir turės būti finansuojama viešomis lėšomis	Reikalaus sukurti ir bus finansuojama privačiomis lėšomis	Nereikalinga
---	---	--------------

5.4. Ar objekto vieta yra ekonomiškai perspektyvi tolesnei plėtrai?

Bendruoju atveju gali būti vertinama svarstant projektinius pasiūlymus RAT.

5.5. Ar objekto sprendiniai padidina vietos ilgalaikį patrauklumą gyvenimo, darbo, laisvalaikio ir (arba) turizmo erdvės atžvilgiu, nes šalia yra įvairių išteklių, įrenginių ir (arba) viešųjų paslaugų?

5.5.1. Ar objektas kuria patrauklumą teritorijai – atneša trūkstamas paslaugas, darbo vietas, būstą ten, kur jų trūksta?

Objektas nenumato platesnei teritorijai reikalingų funkcijų	Objektas turi trūkstamų funkcijų kūrimo galimybes tam pritaikant patalpas pastate	Objektas kuria trūkstamas teritorijai reikalingas funkcijas
---	---	---

5.6. Ar objekto planavimo ir projektavimo sprendinių, statybos ir eksploatavimo ekonomiškumas padidina vietos įperkamumo galimybes?

Bendruoju atveju gali būti vertinama svarstant projektinius pasiūlymus RAT.

5.7. Ar panaudojama esama ir (ar) kuriama nauja socialinė ir inžinerinė infrastruktūra?

5.7.1. Ar objektas projektuojamas teritorijoje, kurioje išvystyta socialinė, paslaugų infrastruktūra?

Objekto aplinkoje nėra išvystytos socialinės, paslaugų infrastruktūros, jos išvystymas artimoje ateityje mažai tikėtinas	Objekto aplinkoje nėra išvystytos socialinės, paslaugų infrastruktūros, tačiau ji numatyta prioritetinei plėtrai	Objektas projektuojamas teritorijoje, kurioje yra gerai išvystyta socialinė, paslaugų infrastruktūra
--	--	--

5.8. Ar vietos nuosavybės ir (arba) investavimo modeliais prisidedama prie gyvybingų ir mišrių rajonų kūrimo?

6. Inovatyvumas.

Bendruoju atveju gali būti vertinama svarstant projektinius pasiūlymus RAT.

6.1. Ar objekto sprendiniai apima eksperimentinius metodus?

6.2. Ar objekte taikomi nauji architektūriniai, urbanistiniai ar (ir) kraštovaizdžio sprendiniai?

6.3. Ar taikomi nauji sprendiniai draugiški aplinkai?

6.4. Ar objekte numatyta taikyti naujas technologijas ir (ar) naudoti naujas medžiagas?

6.5. Ar naujos technologijos išbandytos ir patikimos?

6.6. Ar naujų technologijų taikymas ir (ar) medžiagų naudojimas padės taupyti energiją?

6.7. Ar objekte diegiami inovatyvūs sprendiniai ir ar technologijos padės kurti aukštos kokybės gyvenamąją aplinką visiems?

6.8. Ar objekte diegiami inovatyvūs sprendiniai ir ar technologijos atspindi laikotarpio vertybes?

7. Funkcionali struktūra

7.1. Ar pasirinkti nuosavybės ir (arba) investicijų modeliai užtikrins vietos gyvybingumą ir daugi funkciškumą?

Bendruoju atveju gali būti vertinama svarstant projektinius pasiūlymus RAT.

7.2. Reikšmingiausi ir ilgiausiai išliekantys struktūros elementai yra suplanuoti vietovė ir jos sąsaja su esamais judėjimo srautais, sklypais ir kvartalais. Ar šie sprendimai yra apgalvoti ir racionalūs?

7.2.1. Ar projektu saugomi, kuriami nauji platesniame urbanistiniame kontekste veikiantys ryšiai? (Vertinamos esamos ir planuojamos autotransporto, pėsčiųjų ir dviračių judėjimo, žaliosios jungtys, darnaus judumo galimybės, kt.)

Nukertami esami ryšiai, nekuriami nauji	Išlieka svarbiausi esami ryšiai, kuriami nauji	Saugojami, puoselėjami esami ir kuriami nauji
---	--	---

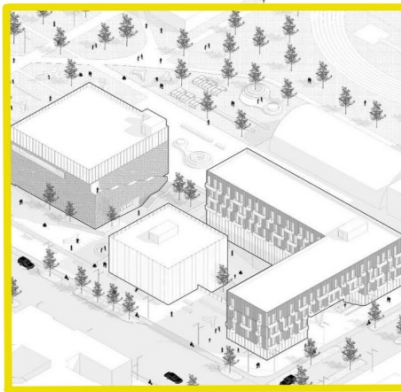
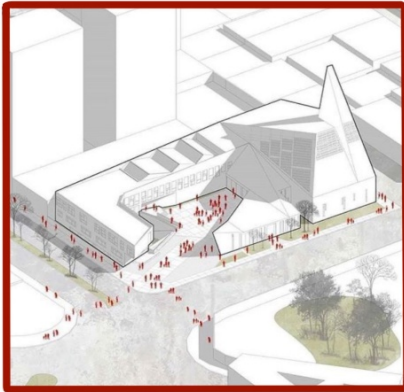
7.3. Ar yra lengvai pasiekiamų kokybiškų atvirų urbanistinių ir žaliųjų erdvių?

7.3.1. Ar užtikrinamas želdynų pasiekiamumas pagal galiojančius normatyvus?

Konkrečios artimosios aplinkos ir (ar) bendramiestinių želdynų teritorijos neidentifikuotos ar jų pasiekiamumas neužtikrintas, o kompensacinės priemonės netaikomos	Konkrečios želdynų teritorijos identifikuotos, tačiau jų pasiekiamumas neužtikrintas, todėl taikomos savivaldybės TPD nustatytos kompensacinės priemonės	Konkrečios želdynų teritorijos identifikuotos ir jų pasiekiamumas užtikrintas
---	--	---

7.4. Ar vieta lengvai pasiekama visiems ir ar patogi visoms transporto priemonėms?

7.4.1. Kokia planuojama eismo dalyvių hierarchija? Ar vadovaujamasi prioritetų seka: pėsčiasis > dviratis > viešasis transportas > automobilis?

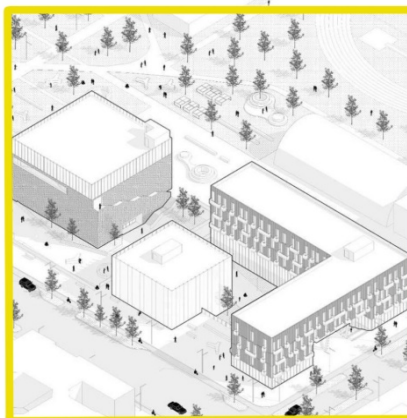
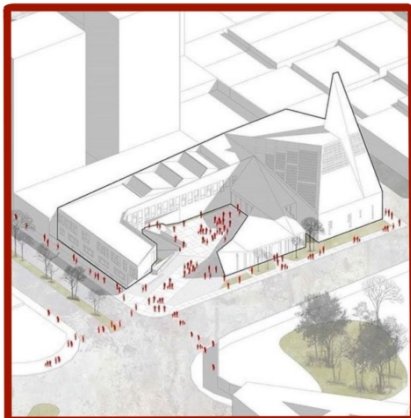

Dominuoja automobilis

Neaiški eismo dalyvių hierarchija

Dominuoja pėstieji

7.4.2. Ar dangos (medžiagos, piešinys) akcentuoja pėsčiųjų/dviračių prioritetą D ir žemesnės kategorijos gatvėse bei sklypo plane?

Dominuoja automobilis ar eismo dalyvių hierarchija neaiški

Eismo organizacija kuria prioritetą pėstiesiems/dviračiams, bet dangos to neakcentuoja

Dangos (medžiagos, piešinys) akcentuoja pėsčiųjų/dviračių prioritetą

7.4.3. Ar projektuojama dviračiams ir kitam jiems prilygintam transportui reikalinga infrastruktūra?

Neprojektuojama	Projektuojama, bet tik minimalius reikalavimus atitinkanti	Projektuojama, patogi, pabrėžianti eismo dalyvių prioritetą
-----------------	--	---

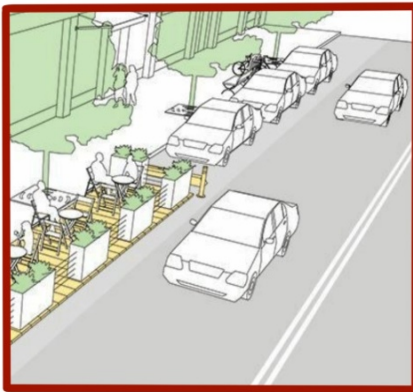
7.4.4. Ar projektuojami infrastruktūros elementai tinkami privažiuoti viešajam, aptarnaujančiam ir spec. tarnybų transportui?

Infrastruktūros parametrai nepakankami	Viešajam, aptarnaujančiam ir spec. tarnybų transportui reikalingi infrastruktūros parametrai užtikrinami, tačiau dviračių ir (ar) pėsčiųjų komforto sąskaita	Viešajam, aptarnaujančiam ir spec. transportui reikalingi infrastruktūros parametrai užtikrinami derinant juos su eismo saugumo ir pėsčiųjų prioritetą užtikrinančiais sprendiniais
--	--	---

7.4.5. Ar yra galimybės lankytojui palikti automobilį pačiame objekte arba, ne toliau nei 300m nuo objekto, viešoje automobilių stovėjimo aikštelėje ar stovėjimo vietoje gatvėje?

Nėra	Yra artimiausioje objekto aplinkoje - gatvėje ar viešoje automobilių stovėjimo aikštelėje	Yra pačiame objekte
------	---	---------------------

7.4.6. Kaip organizuojamas automobilių stovėjimas sklype?

Sklype priešais gatvės fasadą (tarp pastato ir šaligatvio)	Sklype, iš šono nuo gatvės fasado, neužtvieriant praėjimo pėstiesiems prie įėjimų į pastatą	Gatvėje, už pastato ar po žeme
--	---	--------------------------------

7.5. Ar objektas atitinka paskirtį ir yra pritaikytas konkrečiai funkcijai? Ar atsižvelgiama į visų vartotojų poreikius, siekius ir veiklą?

7.5.1. Ar numatyta visa faktinei pastato paskirčiai reikalinga infrastruktūra? (automobilių ir dviračių stovėjimo vietos, želdynai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės ir panašiai).

Yra visa infrastruktūra pagal deklaruojamą paskirtį, tačiau neužtikrinama faktiniam statinio naudojimui reikalinga infrastruktūra	Yra visa infrastruktūra tiek pagal deklaruojamą, tiek pagal faktinę paskirtį
---	--

7.5.2. Ar pastatas faktiškai suprojektuotas tai paskirčiai, kuri deklaruojama?

Projektuojamam pastatui trūksta eksploatavimui pagal deklaruojamą paskirtį reikalingų patalpų (pvz. bendro laisvalaikio, bendradarbystės, aptarnavimo patalpų bendro gyvenimo namuose), vertikalių ir horizontalių komunikacijų - laiptinių, koridorių, holų, pagal deklaruojamą paskirtį nepagrindžiamas įėjimų ir vertikalių komunikacijų, sanmazgų, inžinerinės infrastruktūros įvadų skaičius, sklypo sprendimai	Projektuojamas pastatas turi visas eksploatavimui pagal deklaruojamą paskirtį reikalingas patalpas (pvz. bendro laisvalaikio, bendradarbystės, aptarnavimo patalpas bendro gyvenimo namuose), vertikalias ir horizontalias komunikacijas - laiptines, koridorius, holus, pagal deklaruojamą paskirtį pagrindžiamas įėjimų ir vertikalių komunikacijų, sanmazgų, inžinerinės infrastruktūros įvadų skaičius, sklypo sprendimai. Jeigu, vertinant planuojamo objekto paskirtį, teisės aktai nenumato poreikio skaidant tą objektą atskirais turtiniais vienetais gauti naują statybos leidimą, tačiau toks skaidymas faktiškai sukurtų naujos infrastruktūros poreikį, pateiktas statytojo įsipareigojimas tokiu atveju pasirengti pilnavertį paskirties keitimo ar pastato rekonstrukcijos projektą
--	--

7.5.3. Ar objektas eksploatuojamas pagal projekte numatytą paskirtį?

Objektas eksploatuojamas pažeidžiant principinius paskirties reikalavimus (pvz. gyvenama objekte, kuris nenumatytas nei laikino, nei pastovaus gyvenimo paskirčiai, vykdoma taršą kelianti veikla gyvenamosios paskirties objekte ar pan.)	Objektas eksploatuojamas pagal projekte numatytą paskirtį
--	---

7.6. Ar objektas atitinka sveiko gyvenimo būdo ir aplinkos principus dizaino, medžiagų, šviesos, oro, triukšmo ir kitais atžvilgiais?

Vertinama tikrinant atitikimą teisės aktams

7.7. Ar objektas saugus dizaino, medžiagų, šviesos, oro, triukšmo ir kitais atžvilgiais?

Vertinama tikrinant atitikimą teisės aktams

7.8. Ar objekto sprendinius bus galima pritaikyti prie kintančių sąlygų ir poreikių išsaugant pagrindines jo savybes ir vertybes?

7.9. Ar objekto sprendiniai leidžia lengvai transformuoti statinio vidaus erdves, pritaikyti jas kitoms funkcijoms, atsiradus naujiems poreikiams ar technologijoms?

7.9.1. Ar perimetrinio ir jam giminingo užstatymo pirmųjų aukštų erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms?

Nepritaikytos ir nepritaikomos	Norint pritaikyti, reikalinga ženkli pastato išorės ir vidaus konstrukcijų rekonstrukcija	Lengvai pritaikomos ar jau pritaikytos
--------------------------------	---	--

7.9.2. Ar, vadovaujantis savivaldybės rekomendacijomis, projektuojamos slėptuvės, priedangos arba padidinto saugumo patalpos?

Jokios padidinto saugumo patalpos neprojektuojamos (nenumatyta STR)	Nors STR nereikalauja projektuoti slėptuves ar priedangas, bet projektuojamos padidinto saugumo patalpos	Projektuojamos STR reikalavimus atitinkančios slėptuvės ar priedangos, nors STR tai daryti nebūtinai reikalauja
---	--	---

8. Vientisa architektūrinė idėja ir estetika.

8.1. Ar objektas turi vientisą architektūrinę idėją ir ar žiūrovas gali ją suvokti, ar ji suvokiama lengvai (intuityviai)?

Bendruoju atveju gali būti vertinama svarstant projektinius pasiūlymus RAT.

8.2. Ar objektas papildo, kuria vietos identitetą ir įvaizdį ir yra kuo nors reikšmingas?

8.2.1. Ar projektuojamo objekto, rekonstruojamo ar renovuojamo pastato architektūros kokybė atitinka miesto daliai keliamus kokybės reikalavimus, nustatytus savivaldybės teritorijų ir strateginio planavimo dokumentuose?

Neatitinka kokybės reikalavimų	Tenkina minimalius reikalavimus	Atitinka / viršija lūkesčius
--------------------------------	---------------------------------	------------------------------

8.3. Ar objekto sprendiniai skatina gyventojų, vartotojų priklausomumo vietai jausmą?

Bendruoju atveju gali būti vertinama svarstant projektinius pasiūlymus RAT

8.4. Ar objekto architektūrinė išraiška atliepia jo paskirtį ir vaidmenį miesto aplinkoje?

8.4.1. Ar objekto architektūrinė išraiška atitinka jo faktinę paskirtį?

Neatitinka, veikia klaidinančiai (pavyzdžiui - ugdymo įstaigai ar gyvenamajam namui trūksta jų funkcijai reikalingų pastato elementų)	Kelia abejonių, architektūrinė išraiška neleidžia identifikuoti funkcijos	Atitinka
---	---	----------

8.4.2. Ar pastato architektūrinė išraiška, pastato fasado elementai atliepia į viešų erdvių struktūros ypatybes? (Ar pabrėžiamas kampas, perspektyvą uždaranti fasado dalis, skaidrus pirmasis aukštas palei viešas erdves ir panašiai?)

Pastatas nereaguoja į viešų erdvių struktūros ypatybes	Pastatas reaguoja į viešų erdvių struktūros ypatybes, tačiau jų nepabrėžia, neišryškina	Pastatas pabrėžia, išryškina viešų erdvių struktūros ypatybes
--	---	---

8.5. Ar objekto sprendiniai kuria palankų meninį santykį su aplinka (kontrastas; pusiausvyra; proporcijos; atkartojimas; judesys; mastelis; skaidrumas, nepermatomumas; atvirumas, uždarumas; autentiškumas ir t. t.)?

Bendruoju atveju gali būti vertinama svarstant projektinius pasiūlymus RAT.

8.6. Ar kuriamos formos yra proporcingos, t. y. ar apmąstytas objekto elementų aukščio ir pločio, masės ir tuštumos santykis, horizontalių ir vertikalinių elementų santykis ir t. t.?

8.6.1. Ar išsaugoma rekonstruojamo ar renovuojamo pastato kompozicinė darna?

Sunaikinama, deformuojama	Pokyčiai nežymūs, neesminiai	Išlaikoma ar sustiprinama
---------------------------	------------------------------	---------------------------

8.7. Ar apmąstytos detalės – medžiagiškumas, elementai, spalva?

8.7.1. Ar naudojamos tarpusavyje derančios, architektūrinę idėją pabrėžiančios spalvos, faktūros, medžiagos?

Naudojamos nenatūraliai atrodančios tarpusavyje disonuojančios spalvos, faktūros, sprendiniai nederą aplinkoje	Naudojamos išsiskiriančios, ryškios medžiagos, spalvos ir faktūros, tačiau jos pabrėžia architektūrinę idėją ir dera aplinkoje	Naudojamos medžiagos, spalvos, faktūros atrodo natūraliai, išryškina architektūrinę idėją, dera aplinkoje
--	--	---

8.7.2. Ar pastato eksploatacijos/paprastojo remonto metu įrengiamos detalės (ventiliacijos angos, rekuperatoriai, kondicionieriai ir pan.) nedarko fasado kompozicijos?

Konstrukciniai ir inžineriniai elementai neestetiški, darko fasado kompoziciją	Pokyčiai nežymūs, neesminiai	Pastato architektūriniai sprendimai indiferentiški ar jį praturtinantys sprendimai
--	------------------------------	--

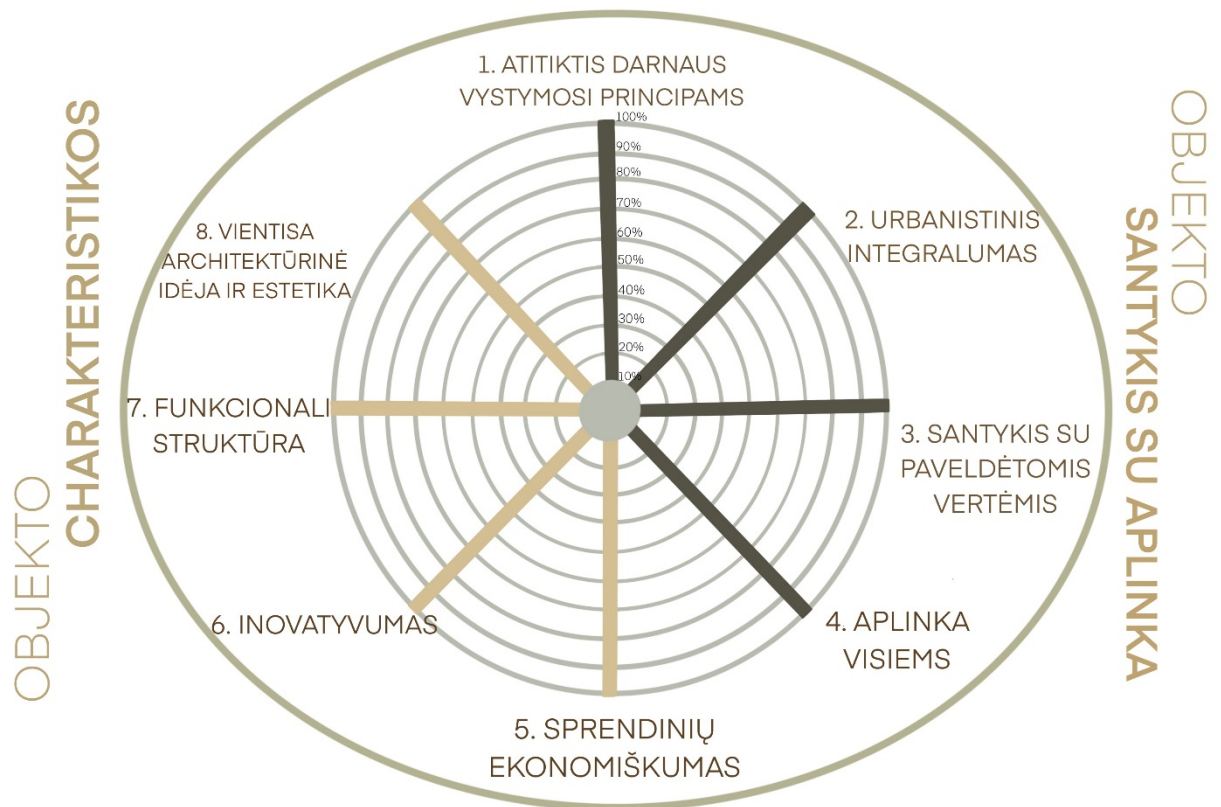
8.8. Ar siūlomi sprendiniai yra šiuolaikiški ir atspindi laikotarpį, stilių?

8.8.1. Ar siūlomi sprendiniai yra šiuolaikiški ir atspindi laikotarpį?

Projekte dirbtinai imituojama istorinė stilistika, nematomi dabarties ženklai.	Projektas, atitinkantis minimalius šiuolaikiškumo kriterijus, tačiau nekuria naujos kokybės kontekste.	Šiuolaikiškas projektas – projekte matoma šiuolaikinė tūrio kompozicija, architektūrinė raiška, šiuolaikiškai sprendžiama funkcija; projektas suteikia aplinkai naują kokybę.
--	--	---

SPINDULINĖ ATITIKTIES ARCHITEKTŪROS KOKYBEI DIAGRAMA

Spindulinės atitikties architektūros kokybės diagramos struktūra:

Šioje diagramoje:

- objektas – vertinamas architektūros objektas, kuriam taikoma Architektūros kokybės vertinimo metodika;
- kriterijus – vienas iš aštuonių Architektūros įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nurodytų architektūros kokybės vertinimo kriterijų, pagal kurį nustatoma, ar pasiekta architektūros kokybė.

Šie kriterijai yra: atitiktis darnaus vystymosi principams, urbanistinis integralumas, santykis su paveldėtomis vertybėmis, aplinka visiems, sprendinių ekonomiškumas, inovatyvumas, funkcionali struktūra, vientisa architektūrinė idėja ir estetika).

EFEKTYVAUS PLĖTRAI SKIRTŲ TERITORIJŲ IR RESURSŲ NAUDOJIMAS

Atitiktis darnaus vystymosi principams	1.1. Ar objekto sprendiniai grindžiami atsakingo žemės naudojimo ir užstatymo intensyvumo principais? 1.1.1. Ar objektas vystomas jau urbanizuotoje teritorijoje? 1.1.2. Ar objekto sklypo užstatymo intensyvumas dera su aplinkinio užstatymo rodikliais? Pavyzdžiui – ar neviršijamas kvartalui būdingas rodiklis – toks užstatymo intensyvumas, kurio nesiekia 75 proc. sklypų nagrinėjame kvartale. 1.1.3. Ar objekto UI rodiklis pakankamas teritorijos potencialui, nustatytam TPD? Pavyzdžiui – ar miesto centro teritorijoje nenumatomas pernelyg ekstensyvus užstatymas? 1.4.4. Ar projektuojama tik tiek kietųjų dangų, kiek būtina?
Sprendinių ekonomiškumas	5.3. Ar, vertinant iš ilgalaikės perspektyvos, viešieji ir privatūs ištekliai buvo panaudoti geriausiai ar tik siekiant trumpalaikės naudos? 5.3.1. Ar objekto funkcionavimo užtikrinimas nereikalaus sukurti perteklinės (nenumatytos teritorijų planavimo dokumentuose) viešosios infrastruktūros? 5.7. Ar panaudojama esama ir (ar) kuriama nauja socialinė ir inžinerinė infrastruktūra? 5.7.1. Ar objektas projektuojamas teritorijoje, kurioje išvystyta socialinė, paslaugų infrastruktūra?

KLIMATO KAITĄ SUKELIANČIŲ FAKTORIŲ IR JOS PASEKMIŲ MAŽINIMAS

Atitiktis darnaus vystymosi principams	1.4. Ar atsižvelgta į prisitaikymo prie klimato kaitos, klimato apsaugos ir anglies dioksido poveikio neutralumo aspektus? 1.4.1. Ar objekto sklype tvariai naudojamas lietaus vanduo? 1.4.2. Ar numatytas savivaldybės nustatytus kriterijus atitinkantis (teisės aktuose nustatytus minimalius parametrus papildantis) stogų, vertikalusis, sklypo neužstatytų erdvių želdinimas? Pavyzdžiui - tam tikrose miesto zonose, kur trūksta želdynų tai gali būti naudojama kaip papildoma miesto ekosistemą gerinanti priemonė). 1.4.3. Ar planuojamas pakankamas, savivaldybės nustatytus kriterijus atitinkantis, želdinių (medžių ir krūmų) lajomis dengiamas plotas? Pavyzdžiui - vertinamos išliekančių medžių ir krūmų lajos, sodinamų krūmų laja vertinama 5 metų perspektyvoje, sodinamų medžių – 10 metų perspektyvoje. 1.4.4. Ar projektuojama tik tiek kietųjų dangų, kiek būtina? 1.4.5. Ar automobilių stovėjimo aikštelės apželdintos ir kaip tvarkomos lietaus nuotekos nuo jų? 1.4.6. Ar eismo organizacijos sprendiniuose vadovaujamasi prioritetų seka: pėsčiasis > dviratis > viešasis transportas > automobilis? 1.4.7. „Ar pateiktas projektas atitinka savivaldybės patvirtintas dviračių infrastruktūros įrengimo rekomendacijas? Pavyzdžiui - rekomendacijos dviračių takų dangai, skerspjuvio elementams, dviračių stovėjimo vietų skaičiui, išdėstymui, stovėjimo vietose reikalingai infrastruktūrai - pompa, krovimo stotelė ir pan.“ 1.4.8. Ar taikomi automobilių stovėjimo vietų skaičiaus mažinimo koeficientai (jeigu nustatyti)?
---	---

	1.4.9. Ar neprojektuojamas perteklinis automobilių stovėjimo vietų skaičius?
--	--

ŽELDYNŲ APSAUGA IR MIESTŲ ŽALINIMAS

Atitiktis darnaus vystymosi principams	1.4. Ar atsižvelgta į prisitaikymo prie klimato kaitos, klimato apsaugos ir anglies dioksido poveikio neutralumo aspektus? 1.4.1. Ar objekto sklype tvariai naudojamas lietaus vanduo? 1.4.2. Ar numatytas savivaldybės nustatytus kriterijus atitinkantis (teisės aktuose nustatytus minimalius parametrus papildantis) stogų, vertikalusis, sklypo neužstatytų erdvių želdinimas? Pavyzdžiui - tam tikrose miesto zonose, kur trūksta želdynų tai gali būti naudojama kaip papildoma miesto ekosistemą gerinanti priemonė). 1.4.3. Ar planuojamas pakankamas, savivaldybės nustatytus kriterijus atitinkantis, želdinių (medžių ir krūmų) lajomis dengiamas plotas? Pavyzdžiui - vertinamos išliekančių medžių ir krūmų lajos, sodinamų krūmų laja vertinama 5 metų perspektyvoje, sodinamų medžių – 10 metų perspektyvoje. 1.4.4. Ar projektuojama tik tiek kietųjų dangų, kiek būtina? 1.4.5. Ar automobilių stovėjimo aikštelės apželdintos ir kaip tvarkomos lietaus nuotekos nuo jų? 1.5. Ar objekte numatyta išsaugoti gamtos vertybes? Ar įtraukiami gamta paremti sprendimai (angl. nature – based solutions)? 1.5.1. Ar išsaugomas natūralus gamtinio karkaso (GK) tinkliškumas, junglumas ir jo elementų natūralumas? 1.5.2. Ar saugomi ir puoselėjami kraštovaizdžio elementai (reljefas, želdynai, želdiniai, vandens telkiniai)?
--	--

	1.5.3. Ar išsaugomi esami vertingi medžiai? 1.5.4. Ar užtikrinama išsaugomų medžių technologinė apsauga statybos metu (saugomas visas šaknyso plotas, numatytos reikalingos arboristinės priemonės)? 1.5.5. Ar kertami saugotini medžiai atsodinami pagal savivaldybės nustatytus kriterijus? Pavyzdžiui - atskirose miesto dalyse gali būti nustatytos skirtingos kertamų medžių atsodinimo rekomendacijos – atsodinamų diametrų skaičius ar pan. 1.5.6. Ar projekte numatytas želdinimas įgyvendintas ir tinkamai prižiūrimas pastato eksploatacijos metu (vertinama pastatų naudojimo patikrinimo metu) ? 1.6. Ar objekto sprendiniais skatinama biologinė įvairovė (genetinė, rūšių ir ekosistemų)? 1.6.1. Ar planuojamas 3 sluoksnių želdinimas (žolė, krūmai, medžiai)? 1.6.2. Ar užtikrinama vietinių želdinių rūšių apsauga pagal savivaldybės patvirtintus kriterijus? Pavyzdžiui - viešosiose erdvėse ir visuomenei prieinamose sklypų dalyse rekomenduojama sodinti ne mažiau nei 80 proc. vietinių rūšių augalų. 1.6.3. Ar viešai prieinamose erdvėse kuriama želdinių rūšinė įvairovė atitinka savivaldybės patvirtintus kriterijus?
--	---

TVARAUS JUDUMO DIEGIMAS

Atitiktis darnaus vystymosi principams	1.4. Ar atsižvelgta į prisitaikymo prie klimato kaitos, klimato apsaugos ir anglies dioksido poveikio neutralumo aspektus? 1.4.4. Ar projektuojama tik tiek kietųjų dangų, kiek būtina 1.4.5. Ar automobilių stovėjimo aikštelės apželdintos ir kaip tvarkomos lietaus nuotekos nuo jų? 1.4.6. Ar eismo organizacijos sprendiniuose vadovaujamasi
--	---

	prioritetų seka: pėsčiasis > dviratis > viešasis transportas > automobilis? 1.4.7. „Ar pateiktas projektas atitinka savivaldybės patvirtintas dviračių infrastruktūros įrengimo rekomendacijas? Pavyzdžiui - rekomendacijos dviračių takų dangai, skerspjuvio elementams, dviračių stovėjimo vietų skaičiui, išdėstymui, stovėjimo vietose reikalingai infrastruktūrai - pompa, krovimo stotelė ir pan.“ 1.4.8. Ar taikomi automobilių stovėjimo vietų skaičiaus mažinimo koeficientai (jeigu nustatyti)? 1.4.9. Ar neprojektuojamas perteklinis automobilių stovėjimo vietų skaičius?
Urbanistinis integralumas	2.1. Ar objekto sprendiniai dera prie esamos sklypų ir (ar) kvartalų struktūros? 2.1.5. Ar formuojamų kvartalų dydis patrauklus vaikštomumui? 2.1.6. Ar neformuojami atskirti kuriantys ir vaikštomumą mažinantys akligatviai? 2.2. Ar objekto sprendiniai pritaikomi prie esamo gatvių, dviračių ir (ar) pėsčiųjų takų tinklo? 2.2.1. Ar projektu saugomi, kuriami nauji ryšiai su aplinka? Vertinamos esamos ir planuojamos autotransporto, pėsčiųjų ir dviračių judėjimo, žaliosios jungtys, darnaus judumo galimybės, kt.. 2.2.2. Ar objekto sprendiniais projektuojamos dangos vertikaliniame plane sklandžiai sujungiamos su aplinkinės teritorijos dangomis? 2.2.3 Ar patekimui į pastatą bei sklypo reljefo formavimui reikalingi elementai (laiptai, pandusai, turėklai, atraminės sienelės) netrukdo pėstiesiems ir dviratininkams? 2.2.4. Ar įvažiavimas į automobilių stovėjimo aikštelę netrukdo pėstiesiems ir dviratininkams?

Aplinka visiems	4.4. Ar objektas yra greitai ir lengvai pasiekiamas viešuoju transportu? 4.4.1. Ar objektas yra viešojo transporto pasiekiamumo pėsčiomis zonoje? 4.5. Ar objekto aplinka projektuojama ir planuojama taip, kad būtų galima judėti be kliūčių? 4.5.1. Ar objekto aplinkoje taikomi universalaus dizaino principai? Vertinamas žmonėms su spec. poreikiais skirtų automobilių stovėjimo vietų skaičius, vieta nuo įėjimo į pastatą; sklypo sprendinių patogumas judėti žmonėms su specialiaisiais poreikiais – ryšiai sklypo viduje ir su aplinkine teritorija.
Funkcionalioji struktūra	7.2. Reikšmingiausi ir ilgiausiai išliekantys struktūros elementai yra suplanuoti vietovė ir jos sąsaja su esamais judėjimo srautais, sklypais ir kvartalais. Ar šie sprendimai yra apgalvoti ir racionalūs? 7.2.1. Ar projektu saugomi, kuriami nauji platesniame urbanistiniame kontekste veikiančios ryšiai? Vertinamos esamos ir planuojamos autotransporto, pėsčiųjų ir dviračių judėjimo, žaliosios jungtys, darnaus judumo galimybės, kt. 7.4. Ar vieta lengvai pasiekama visiems ir ar patogi visoms transporto priemonėms? 7.4.1. Kokia planuojama eismo dalyvių hierarchija? Ar vadovaujamasi prioritetų seka: pėsčiasis > dviratis > viešasis transportas > automobilis? 7.4.2. Ar dangos (medžiagos, piešinys) akcentuoja pėsčiųjų prioritetą D ir žemesnės kategorijos gatvėse bei sklypo plane? 7.4.3. Ar projektuojama dviračiams ir kitam jiems prilygintam transportui reikalinga infrastruktūra? 7.4.4. Ar projektuojami infrastruktūros elementai tinkami privažiuoti viešajam,

	aptarnaujančiam ir spec. tarnybų transportui? 7.4.5. Ar yra galimybės lankytojiui palikti automobilį pačiame objekte arba, ne toliau nei 300m nuo objekto, viešoje automobilių stovėjimo aikštelėje ar stovėjimo vietoje gatvėje? 7.4.6. Kaip organizuojamas automobilių stovėjimas sklype?
--	--

SAVITUMO IR SUSIKLOSČIUSIOS GYVENSENOS TERITORIJOJE APSAUGA

Atitiktis darnaus vystymosi principams	1.5. Ar objekte numatyta išsaugoti gamtos vertybes? Ar įtraukiami gamta paremti sprendimai (angl. nature – based solutions)? 1.5.1. Ar išsaugomas natūralus gamtinio karkaso (GK) tinkliškumas, junglumas ir jo elementų natūralumas? 1.5.2. Ar saugomi ir puoselėjami kraštovaizdžio elementai (reljefas, želdynai, želdiniai, vandens telkiniai)?
Urbanistinis integralumas	2.1. Ar objekto sprendiniai dera prie esamos sklypų ir (ar) kvartalų struktūros? 2.1.1. Ar naujų elementų užstatymo tipologija atitinka teritorijai būdingus požymius? 2.1.2. Ar naujo objekto formuojamų viešų erdvių (gatvių, skverų, aikščių) parametrai atitinka teritorijai būdingus požymius? 2.1.3. Ar atstumai nuo projektuojamų naujų objektų iki sklypo ribų atitinka teritorijai būdingus principus (abu sklypai turi turėti vienodas vystymo galimybes)? Pavyzdžiui - vertinamas atstumas nuo langų iki kaimyninio sklypo ribos - ar kaimyniniame sklype neužkertama galimybė pastatyti pastatą tokiu pat atstumu nuo šios ribos? 2.1.4. Ar nauji sklypo plano elementai (privažiavimai, automobilių stovėjimo aikštelės) nedaro esminės

	neigiamos įtakos gretimo sklypo vystymo galimybėms? 2.2. Ar objekto sprendiniai pritaikomi prie esamo gatvių, dviračių ir (ar) pėsčiųjų takų tinklo? 2.2.1. Ar projektu saugomi, kuriami nauji ryšiai su aplinka? Vertinamos esamos ir planuojamos autotransporto, pėsčiųjų ir dviračių judėjimo, žaliosios jungtys, darnaus judumo galimybės, kt.. 2.2.2. Ar objekto sprendiniais projektuojamos dangos vertikaliniame plane sklandžiai sujungiamos su aplinkinės teritorijos dangomis? 2.2.3. Ar patekimui į pastatą bei sklypo reljefo formavimui reikalingi elementai (laiptai, pandusai, turėklai, atraminės sienelės) netrukdo pėstiesiems ir dviratininkams? 2.2.4. Ar įvažiavimas į automobilių stovėjimo aikštelę netrukdo pėstiesiems ir dviratininkams? 2.3. Ar objekto sprendiniai darniai įsilieja į viešųjų urbanistinių erdvių (aikščių, skverų, parkų ir t. t.) sistemą? 2.3.1. Ar perimetrinio ir jam giminio užstatymo pirmųjų aukštų erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms? 2.3.2. Ar perimetrinio ir jam giminio užstatymo pirmųjų aukštų patalpų aukštis tinkamas erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms? 2.4. Ar objekto sprendiniai atitinka urbanistinio konteksto užstatymo tipą (-us) (morfotipus)? 2.4.1. Ar naujų elementų užstatymo tipologija atitinka teritorijai būdingus požymius? 2.5. Ar objekto užstatymo tankis, intensyvumo rodikliai dera su aplinkinio užstatymo rodikliais? 2.5.1. Ar objekto sklypo užstatymo tankis neviršija nagrinėjam kvartalui būdingo rodiklio? Pavyzdžiui -
--	--

	būdingas rodiklis – tas, kurio neviršija 75 proc. sklypų nagrinėjame kvartale. 2.5.2. Ar objekto sklypo užstatymo tankis neviršija nagrinėjam kvartalui būdingo rodiklio? Pavyzdžiui - būdingas rodiklis – tas, kurio neviršija 75 proc. sklypų nagrinėjame kvartale. 2.6. Ar objekto sprendiniai dera su esamo užstatymo aukštis (ar objekto sprendiniais siūlomas foninio aukščio užstatymas, ar siūloma dominantė (tūrinė arba vertikali); jei projektuojamas objektas yra dominantė, ar ji dera su jau esančiomis, ir t. t.)? 2.6.1. Ar objekto aukštingumas (aukštis metrais ir/ar aukštų skaičius) neviršija foninio užstatymo? Pavyzdžiui - foninis užstatymas – tas, kurio neviršija 80 proc. teritorijos šiuo metu faktiškai užstatyto ploto. 2.7. Ar objekto sprendiniai dera su vietos (gatvės, kvartalo, rajono, miesto) perspektyvomis, panoramomis ir siluetais? 2.7.1. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos lokalioms perspektyvoms, panoramoms, siluetais? 2.8. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos esamiems vizualiniams ryšiams tarp viešųjų urbanistinių erdvių ir vertikaliųjų akcentų, charakteringoms ir reikšmingoms apžvalgos vietoms? 2.8.1. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos esamiems vizualiniams ryšiams tarp viešųjų urbanistinių erdvių ir vertikaliųjų akcentų, panoramoms nuo reikšmingų (nustatytų TPD) ir charakteringų miesto savitumą formuojančių apžvalgos taškų ar ašių?
Santykis su paveldėtomis vertėmis	3.1. Ar įvertinta vietovės urbanistinė raida, ar susipažinta su išlikusiu kultūros paveldu, ar šios žinios ir

	informacija daro įtaką objekto sprendiniams? 3.1.1. Ar atlikti reikiami tyrimai ir jų rezultatai atpažįstami objekto architektūrinėje raiškoje? 3.3. Ar vertinamų kompleksų, statinių, sklypų, kvartalų, teritorijų sprendiniais papildoma, formuojama ar performuojama urbanistinė struktūra? 3.3.1. Ar esama urbanistinė struktūra išsaugoma ją papildant, ar visiškai performuojama? 3.4. Ar objekto sprendiniai stiprina ir išlaiko paveldo, kraštovaizdžio autentiškumą ir vientisumą? 3.4.1. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos paveldo objekto apžvalgai svarbioms perspektyvoms, panoramoms, siluetams? 3.5. Ar ateities kartos ir toliau galės naudotis visu kultūros paveldu, ar numatyta kultūros paveldo objektą įveiklinti ir aktualizuoti, ar jis pritaikytas viešajam pažinimui ir (ar) pažinimui jį naudojant? 3.5.1. Ar kultūros paveldas įveiklinamas (pritaikomas)? 3.6. Ar užtikrinama kultūros paveldo ir naujų elementų pusiausvyra, darna ir (arba) sklandus ryšys, ar objektas darniai įsilieja į esamą urbanistinę struktūrą? 3.6.1. Ar nauji elementai neužgožia kultūros paveldo objekto vertingųjų savybių? 3.6.2. Ar naujų elementų užstatymo tipologija atitinka teritorijai būdingus požymius? 3.7. Ar pirmenybė teikiama ne naujai statybai, o tęstiniam ir (arba) pritaikomajam pakartotiniam pastatų naudojimui ir tinkamai jų priežiūrai? 3.7.1. Ar išsaugojami, panaudojami esami pastatai ar kiti elementai? 3.8. Ar objekto sprendiniai leidžia atpažinti teritorijos, objekto raidos etapus (architektūros stilius, laikotarpius), atskirti pirminius ir
--	---

	šiuolaikinius elementus; ar nauji sprendiniai šiuolaikiški, ar projektuojami nauji pastatai neatkartoja buvusių? 3.8.1. Koks yra naujadarų architektūrinės raiškos santykis su kultūros paveldo objektu?
Funkcionalioji struktūra	7.2. Reikšmingiausi ir ilgiausiai išliekantys struktūros elementai yra suplanuota vietovė ir jos sąsaja su esamais judėjimo srautais, sklypais ir kvartalais. Ar šie sprendimai yra apgalvoti ir racionalūs? 7.2.1. Ar projektuojami, kuriami nauji platesniame urbanistiniame kontekste veikiančios ryšiai? Vertinamos esamos ir planuojamos autotransporto, pėsčiųjų ir dviračių judėjimo, žaliosios jungtys, darnaus judumo galimybės, kt.
Vientisa architektūrinė idėja ir estetika	8.2. Ar objektas papildo, kuria vieta identiteta ir įvaizdį ir yra kuo nors reikšmingas? 8.2.1. Ar projektuojamo objekto, rekonstruojamo ar renovuojamo pastato architektūros kokybė atitinka miesto daliai keliamus kokybės reikalavimus? Pavyzdžiui - rekomendacijos pastatų renovacijai; reikalavimai gatvių fasadams dėl ventiliacijos, šildymo ir vėsinimo įrangos išdėstymo ir pan. - pateikiamos nuorodos į savivaldybės dokumentus. 8.6. Ar kuriamos formos yra proporcingos, t. y. ar apmąstytas objekto elementų aukščio ir pločio, masės ir tuštumos santykis, horizontalių ir vertikalinių elementų santykis ir t. t.? 8.6.1. Ar išsaugoma rekonstruojamo ar renovuojamo pastato kompozicinė darna? 8.7. Ar apmąstytos detalės – medžiagiškumas, elementai, spalva? 8.7.1. Ar naudojamos tarpusavyje derančios, architektūrinę idėją pabrėžiančios spalvos, faktūros, medžiagos?

	8.7.2. Ar pastato eksploatacijos/paprastojo remonto metu įrengiamos detalės (ventiliacijos angos, rekuperatoriai, kondicionieriai ir pan.) nedarko fasado kompozicijos? 8.8. Ar siūlomi sprendiniai yra šiuolaikiški ir atspindi laikotarpį, stilių? 8.8.1. Ar siūlomi sprendiniai yra šiuolaikiški ir atspindi laikotarpį?
--	--

GYVENIMO KOKYBĖS DIDINIMAS

Atitiktis darnaus vystymosi principams	1.1. Ar objekto sprendiniai grindžiami atsakingo žemės naudojimo ir užstatymo intensyvumo principais? 1.1.2. Ar objekto sklypo užstatymo intensyvumas dera su aplinkinio užstatymo rodikliais? Pavyzdžiui – ar neviršijamas kvartalui būdingas rodiklis – toks užstatymo intensyvumas, kurio nesiekia 75 proc. sklypų nagrinėjame kvartale. 1.5. Ar objekte numatyta išsaugoti gamtos vertybes? Ar įtraukiami gamta paremti sprendimai (angl. nature – based solutions)? 1.5.1. Ar išsaugomas natūralus gamtinio karkaso (GK) tinkliškumas, junglumas ir jo elementų natūralumas? 1.5.2. Ar saugomi ir puoselėjami kraštovaizdžio elementai (reljefas, želdynai, želdiniai, vandens telkiniai)? 1.5.3. Ar išsaugomi esami vertingi medžiai? 1.5.4. Ar užtikrinama išsaugomų medžių technologinė apsauga statybos metu (saugomas visas šaknyso plotas, numatytos reikalingos arboristinės priemonės)? 1.5.5. Ar kertami saugotini medžiai atsodinami pagal savivaldybės nustatytus kriterijus? Pavyzdžiui – atskirose miesto dalyse gali būti nustatytos skirtingos kertamų medžių atsodinimo rekomendacijos – atsodinamų diametrų skaičius ar pan.
--	--

	1.5.6. Ar projekte numatytas želdinimas įgyvendintas ir tinkamai prižiūrimas pastato eksploatacijos metu (vertinama pastatų naudojimo patikrinimo metu) ? 1.6. Ar objekto sprendiniais skatinama biologinė įvairovė (genetinė, rūšių ir ekosistemų)? 1.6.1. Ar planuojamas 3 sluoksnių želdinimas (žolė, krūmai, medžiai)? 1.7. Ar įgyvendinant objektą vengiama taršos? 1.7.1. Jei objektui reikalingos sanitarinės apsaugos zonos (SAZ), ar jos išeina iš žemės sklypo ribų? 1.7.2. Ar objektas prijungiamas prie miesto vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklų? 1.7.3. Ar objektas prijungiamas prie centralizuotų šildymo tinklų 1.8. Ar objekto sprendiniais skatinamos tvarios gyvenimo sąlygos ir didinama socialinė atsakomybė kuriant kokybiškas, lengvai prieinamas ir įperkamas gyvenamąsias erdves, teritorijas? 1.8.1. Ar urbanistiniais elementais (pastatai ir statiniai), kraštovaizdžio elementais (želdynai, sklypo plano sprendiniai) viešos erdvės atskirtos nuo privačių? 1.8.2. Ar naujas objektas kuria galimybes atsirasti teritorijoje trūkstantoms funkcijoms (socialinės, komercinės paslaugoms, darbo vietoms, būstui ir pan.)? 1.8.3. Ar keičiant patalpų paskirtį į gyvenamąją prisidedama prie savivaldybės patvirtintose rekomendacijose nustatyto viešųjų erdvių želdinimo? Pavyzdžiui - esant želdynų trūkumui atskirose miesto dalyse numatomas objekto stogų, vertikalus želdinimas, medžių ir/ar krūmų sodinimas sklype ar viešosiose erdvėse. 1.8.4. Ar keičiant patalpų paskirtį į gyvenamąją prisidedama prie savivaldybės patvirtintose
--	---

	rekomendacijose nustatyto infrastruktūros įrengimo (gerinimo)? Pavyzdžiui - vaikų žaidimo aikštelių įrengimas sklype ar viešosiose erdvėse.
Urbanistinis integralumas	2.1. Ar objekto sprendiniai dera prie esamos sklypų ir (ar) kvartalų struktūros? 2.1.3. Ar atstumai nuo projektuojamų naujų objektų iki sklypo ribų atitinka teritorijai būdingus principus (abu sklypai turi turėti vienodas vystymo galimybes)? Pavyzdžiui - vertinamas atstumas nuo langų iki kaimyninio sklypo ribos - ar kaimyniniame sklype neužkertama galimybė pastatyti pastatą tokiu pat atstumu nuo šios ribos? 2.1.4. Ar nauji sklypo plano elementai (privažiavimai, automobilių stovėjimo aikštelės) nedaro esminės neigiamos įtakos gretimam sklypo vystymo galimybėms? 2.1.5. Ar formuojamų kvartalų dydis patrauklus vaikštomumui? 2.1.6. Ar neformuojami atskirti kuriantys ir vaikštomumą mažinantys aklieji gatviai? 2.2. Ar objekto sprendiniai pritaikomi prie esamų gatvių, dviračių ir (ar) pėsčiųjų takų tinklo? 2.2.1. Ar projektu saugomi, kuriami nauji ryšiai su aplinka? Vertinamos esamos ir planuojamos autotransporto, pėsčiųjų ir dviračių judėjimo, žaliosios jungtys, darnaus judumo galimybės, kt.. 2.2.2. Ar objekto sprendiniais projektuojamos dangos vertikaliniame plane sklandžiai sujungiamos su aplinkinės teritorijos dangomis? 2.2.3. Ar patekimui į pastatą bei sklypo reljefo formavimui reikalingi elementai (laiptai, pandusai, turėklai, atraminės sienelės) netrukdo pėstiesiems ir dviratininkams?

	2.2.4. Ar įvažiavimas į automobilių stovėjimo aikštelę netrukdo pėstiesiems ir dviratininkams? 2.3. Ar objekto sprendiniai darniai įsilieja į viešųjų urbanistinių erdvių (aikščių, skverų, parkų ir t. t.) sistemą? 2.3.1. Ar perimetrinio ir jam giminio užstatymo pirmųjų aukštų erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms? 2.3.2. Ar perimetrinio ir jam giminio užstatymo pirmųjų aukštų patalpų aukštis tinkamas erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms? 2.5. Ar objekto užstatymo tankis, intensyvumo rodikliai dera su aplinkinio užstatymo rodikliais? 2.5.1. Ar objekto sklypo užstatymo tankis neviršija nagrinėjam kvartalui būdingo rodiklio? Pavyzdžiui - būdingas rodiklis – tas, kurio neviršija 75 proc. sklypų nagrinėjame kvartale. 2.5.2. Ar objekto UI rodiklis pakankamas teritorijos potencialui, nustatytam TPD? Pavyzdžiui – ar miesto centro teritorijoje nenumatomas pernelyg ekstensyvus užstatymas? 2.6. Ar objekto sprendiniai dera su esamo užstatymo aukštis (ar objekto sprendiniais siūlomas foninio aukščio užstatymas, ar siūloma dominantė (tūrinė arba vertikali); jei projektuojamas objektas yra dominantė, ar ji dera su jau esančiomis, ir t. t.)? 2.6.1. Ar objekto aukštingumas (aukštis metrais ir/ar aukštų skaičius) neviršija foninio užstatymo? Pavyzdžiui - foninis užstatymas – tas, kurio neviršija 80 proc. teritorijos šiuo metu faktiškai užstatyto ploto.
Santykis su paveldėtomis vertėmis	3.5. Ar ateities kartos ir toliau galės naudotis visu kultūros paveldu, ar numatyta kultūros paveldo objektą įveiklinti ir aktualizuoti, ar jis

	pritaikytas viešajam pažinimui ir (ar) pažinimui jį naudojant? 3.5.1. Ar kultūros paveldas įveiklinamas (pritaikomas)?
Aplinka visiems	4.1. Ar objektų sprendiniais užkertamas kelias segregacijai, gentrifikacijai ir formotis vietovėje getams? 4.1.1. Ar neformuojamos „uždaros zonos“ (angl. - „gated communities“) – teritorijos, kurios yra didesnės nei 1 ha ir kurių neįmanoma perkirsti? 4.2. Ar įgyvendinant objektą kuriamos patrauklios ir patogios žmonėms bendrauti privačios ir viešosios erdvės? 4.2.1. Ar projektuojamos lauko erdvės (vaikų žaidimo, sporto, poilsio, kt.) kokybiškos, joms parinktos tinkamos vietos sklype, numatyti racionalūs ryšiai su pastatu ir aplinka? 4.2.2. Ar projektuojamos lauko terasos būstams pirmajame aukšte? 4.2.3. Ar įveiklinami plokšti pastatų stogai? 4.3. Ar objektas skatina bendrą atsakomybę ir už privačias, ir už viešąsias erdves? 4.3.1. Ar urbanistiniais elementais (pastatai ir statiniai), kraštovaizdžio elementais (želdynai, sklypo plano sprendiniai) viešos erdvės atskirtos nuo privačių? 4.3.2. Ar pastato pirmasis aukštas turi funkcinį kontaktą su greta esančiomis viešosiomis erdvėmis? 4.3.3. Ar vykdytos papildomos savivaldybės rekomenduojamos visuomenės informavimo, visuomenės nuomonės identifikavimo priemonės? 4.3.4. Ar viešai naudojamų erdvių pertvarkymo sprendiniai buvo išbandyti laikinomis (taktinio urbanizmo, vietokūros) priemonėmis? 4.4. Ar objektas yra greitai ir lengvai pasiekiamas viešuoju transportu?

	4.4.1. Ar objektas yra viešojo transporto pasiekiamumo pėsčiomis zonoje? 4.5. Ar objekto aplinka projektuojama ir planuojama taip, kad būtų galima judėti be kliūčių? 4.5.1. Ar objekto aplinkoje taikomi universalaus dizaino principai? Vertinamas žmonėms su spec. poreikiais skirtų automobilių stovėjimo vietų skaičius, vieta nuo įėjimo į pastatą; sklypo sprendinių patogumas judėti žmonėms su specialiaisiais poreikiais – ryšiai sklypo viduje ir su aplinkine teritorija. 4.7. Ar vertinamame objekte bus galima orientuotis intuityviai; ar reikiama informacija suvokiama ir juntama? 4.7.1. Ar sklypo planas / urbanistinio objekto viešų erdvių struktūra aiški ir neklaidinanti? (Ar pirmą kartą šioje vietoje esantis žmogus intuityviai suprastų, kur jam reikia eiti, nepasiklystų?) 4.7.2. Ar architektūrinė raiška padeda intuityviai suvokti patekimą į viešą pastatą vietas? (Ar pirmą kartą šioje vietoje esantis žmogus intuityviai suprastų, kur yra įėjimas į viešos funkcijos pastatą?) 4.8. Ar projektuojant ir planuojant atsižvelgta žmogaus mastelį; ar funkcinė įranga ergonomiška? 4.8.1. Ar viešai prieinamų erdvių funkcinė įranga atitinka savivaldybės nustatytus kriterijus ir standartus?)
Sprendinių ekonomiškumas	5.5. Ar objekto sprendiniai padidina vietos ilgalaikį patrauklumą gyvenimo, darbo, laisvalaikio ir (arba) turizmo erdvės atžvilgiu, nes šalia yra įvairių išteklių, įrenginių ir (arba) viešųjų paslaugų? 5.5.1. Ar objektas kuria patrauklumą teritorijai – atneša trūkstamas paslaugas, darbo vietas, būstą ten, kur jų trūksta?
Funkcionalinė struktūra	7.2. Reikšmingiausi ir ilgiausiai išliekantys struktūros elementai yra

	suplanuota vietovė ir jos sąsaja su esamais judėjimo srautais, sklypais ir kvartalais. Ar šie sprendimai yra apgalvoti ir racionalūs? 7.2.1. Ar projektu saugomi, kuriami nauji platesniame urbanistiniame kontekste veikiantys ryšiai? Vertinamos esamos ir planuojamos autotransporto, pėsčiųjų ir dviračių judėjimo, žaliosios jungtys, darnaus judumo galimybės, kt. 7.3. Ar yra lengvai pasiekiamų kokybiškų atvirų urbanistinių ir žaliųjų erdvių? 7.3.1. Ar užtikrinamas želdynų pasiekiamumas pagal galiojančius normatyvus? 7.4. Ar vieta lengvai pasiekama visiems ir ar patogi visoms transporto priemonėms? 7.4.1. Kokia planuojama eismo dalyvių hierarchija? Ar vadovaujamasi prioritetų seka: pėsčiasis > dviratis > viešasis transportas > automobilis? 7.4.2. Ar dangos (medžiagos, piešinys) akcentuoja pėsčiųjų prioritetą D ir žemesnės kategorijos gatvėse bei sklypo plane? 7.4.3. Ar projektuojama dviračiams ir kitam jiems prilygintam transportui reikalinga infratruktūra? 7.4.4. Ar projektuojami infrastruktūros elementai tinkami privažiuoti viešajam, aptarnaujančiam ir spec. tarnybų transportui? 7.4.5. Ar yra galimybės lankytoji palikti automobilį pačiame objekte arba, ne toliau nei 300m nuo objekto, viešoje automobilių stovėjimo aikštelėje ar stovėjimo vietoje gatvėje? 7.4.6. Kaip organizuojamas automobilių stovėjimas sklype? 7.5. Ar objektas atitinka paskirtį ir yra pritaikytas konkrečiai funkcijai? Ar atsižvelgiama į visų vartotojų poreikius, siekius ir veiklą?
--	---

	7.5.1. Ar numatyta visa faktinei pastato paskirčiai reikalinga infrastruktūra? (automobilių ir dviračių stovėjimo vietos, želdynai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės ir panašiai)?
--	---

MIESTO GYVYBINGUMO DIDINIMAS

Atitiktis darnaus vystymosi principams	1.1. Ar objekto sprendiniai grindžiami atsakingo žemės naudojimo ir užstatymo intensyvumo principais? 1.1.1. Ar objektas vystomas jau urbanizuotoje teritorijoje? 1.1.3. Ar objekto UI rodiklis pakankamas teritorijos potencialui, nustatytam TPD? Pavyzdžiui – ar miesto centro teritorijoje nenumatomas pernelyg ekstensyvus užstatymas? 1.4. Ar atsižvelgta į prisitaikymo prie klimato kaitos, klimato apsaugos ir anglies dioksido poveikio neutralumo aspektus? 1.4.6. Ar eismo organizacijos sprendiniuose vadovaujamasi prioritetų seka: pėsčiasis > dviratis > viešasis transportas > automobilis? 1.4.7. Ar pateiktas projektas atitinka savivaldybės patvirtintas dviračių infrastruktūros įrengimo rekomendacijas? Pavyzdžiui - rekomendacijos dviračių takų dangai, skerspjuvio elementams, dviračių stovėjimo vietų skaičiui, išdėstymui, stovėjimo vietose reikalingai infrastruktūrai - pompa, krovimo stotelė ir pan.. 1.8. Ar objekto sprendiniais skatinamos tvarios gyvenimo sąlygos ir didinama socialinė atsakomybė kuriant kokybiškas, lengvai prieinamas ir įperkamas gyvenamąsias erdves, teritorijas? 1.8.1. Ar urbanistiniais elementais (pastatai ir statiniai), kraštovaizdžio elementais (želdynai, sklypo plano sprendiniai) viešos erdvės atskirtos nuo privačių?
--	---

	1.8.2. Ar naujas objektas kuria galimybes atsirasti teritorijoje trūkstamoms funkcijoms (socialinės, komercinės paslaugoms, darbo vietoms, būstui ir pan.)? 1.8.3. Ar keičiant patalpų paskirtį į gyvenamąją prisidedama prie savivaldybės patvirtintose rekomendacijose nustatyto viešųjų erdvių želdinimo? Pavyzdžiui - esant želdynų trūkumui atskirose miesto dalyse numatomas objekto stogų, vertikalus želdinimas, medžių ir/ar krūmų sodinimas sklype ar viešosiose erdvėse. 1.8.4. Ar keičiant patalpų paskirtį į gyvenamąją prisidedama prie savivaldybės patvirtintose rekomendacijose nustatyto infrastruktūros įrengimo (gerinimo)? Pavyzdžiui - vaikų žaidimo aikštelių įrengimas sklype ar viešosiose erdvėse.
Urbanistinis integralumas	2.2. Ar objekto sprendiniai pritaikomi prie esamo gatvių, dviračių ir (ar) pėsčiųjų takų tinklo? 2.2.1. Ar projektu saugomi, kuriami nauji ryšiai su aplinka? Vertinamos esamos ir planuojamos autotransporto, pėsčiųjų ir dviračių judėjimo, žaliosios jungtys, darnaus judumo galimybės, kt.. 2.2.2. Ar objekto sprendiniais projektuojamos dangos vertikaliniame plane sklandžiai sujungiamos su aplinkinės teritorijos dangomis? 2.2.3. Ar patekimui į pastatą bei sklypo reljefo formavimui reikalingi elementai (laiptai, pandusai, turėklai, atraminės sienelės) netrukdo pėstiesiems ir dviratininkams? 2.2.4. Ar įvažiavimas į automobilių stovėjimo aikštelę netrukdo pėstiesiems ir dviratininkams? 2.3. Ar objekto sprendiniai darniai įsilieja į viešųjų urbanistinių erdvių (aikščių, skverų, parkų ir t. t.) sistemą?

	2.3.1. Ar perimetrinio ir jam giminio užstatymo pirmųjų aukštų erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms? 2.3.2. Ar perimetrinio ir jam giminio užstatymo pirmųjų aukštų patalpų aukštis tinkamas erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms?
Santykis su paveldėtomis vertybėmis	3.5. Ar ateities kartos ir toliau galės naudotis visu kultūros paveldu, ar numatyta kultūros paveldo objektą įveikinti ir aktualizuoti, ar jis pritaikytas viešajam pažinimui ir (ar) pažinimui jį naudojant? 3.5.1. Ar kultūros paveldas įveiklinamas (pritaikomas)?
Aplinka visiems	4.1. Ar objektų sprendiniais užkertamas kelias segregacijai, gentrifikacijai ir formuotis vietovėje getams? 4.1.1. Ar neformuojamos „uždaros zonos“ (angl. – „gated communities“) – teritorijos, kurios yra didesnės nei 1 ha ir kurių neįmanoma perkirsti? 4.2. Ar įgyvendinant objektą kuriamos patrauklios ir patogios žmonėms bendrauti privačios ir viešosios erdvės? 4.2.1. Ar projektuojamos lauko erdvės (vaikų žaidimo, sporto, poilsio, kt.) kokybiškos, joms parinktos tinkamos vietos sklype, numatyti racionalūs ryšiai su pastatu ir aplinka? 4.2.2. Ar projektuojamos lauko terasos būstams pirmajame aukšte? 4.2.3. Ar įveiklinami plokšti pastatų stogai? 4.3. Ar objektas skatina bendrą atsakomybę ir už privačias, ir už viešąsias erdves? 4.3.1. Ar urbanistiniais elementais (pastatai ir statiniai), kraštovaizdžio elementais (želdynai, sklypo plano sprendiniai) viešos erdvės atskirtos nuo privačių?

	4.3.2. Ar pastato pirmasis aukštas turi funkcinį kontaktą su greta esančiomis viešosiomis erdvėmis? 4.3.3. Ar vykdytos papildomos savivaldybės rekomenduojamos visuomenės informavimo, visuomenės nuomonės identifikavimo priemonės? 4.3.4. Ar viešai naudojamų erdvių pertvarkymo sprendiniai buvo išbandyti laikinomis (taktinio urbanizmo, vietokūros) priemonėmis? 4.4. Ar objektas yra greitai ir lengvai pasiekiamas viešuoju transportu? 4.4.1. Ar objektas yra viešojo transporto pasiekiamumo pėsčiomis zonoje? 4.5. Ar objekto aplinka projektuojama ir planuojama taip, kad būtų galima judėti be kliūčių? 4.5.1. Ar objekto aplinkoje taikomi universalaus dizaino principai? Vertinamas žmonėms su spec. poreikiais skirtų automobilių stovėjimo vietų skaičius, vieta nuo įėjimo į pastatą; sklypo sprendinių patogumas judėti žmonėms su specialiaisiais poreikiais – ryšiai sklypo viduje ir su aplinkine teritorija. 4.7. Ar vertinamame objekte bus galima orientuotis intuityviai; ar reikiama informacija suvokiama ir juntama? 4.7.1. Ar sklypo planas / urbanistinio objekto viešų erdvių struktūra aiški ir neklaidinanti? (Ar pirmą kartą šioje vietoje esantis žmogus intuityviai suprastų, kur jam reikia eiti, nepasiklystų?) 4.7.2. Ar architektūrinė raiška padeda intuityviai suvokti patekimą į viešą pastatą vietas? (Ar pirmą kartą šioje vietoje esantis žmogus intuityviai suprastų, kur yra įėjimas į viešos funkcijos pastatą?) 4.8. Ar projektuojant ir planuojant atsižvelgta žmogaus mastelį; ar funkcinė įranga ergonomiška?
--	--

	4.8.1. Ar viešai prieinamų erdvių funkcinė įranga atitinka savivaldybės nustatytus kriterijus ir standartus?)
Funkcionali struktūra	7.2. Reikšmingiausi ir ilgiausiai išliekantys struktūros elementai yra suplanuoti vietovė ir jos sąsaja su esamais judėjimo srautais, sklypais ir kvartalais. Ar šie sprendimai yra apgalvoti ir racionalūs? 7.2.1. Ar projektu saugomi, kuriami nauji platesniame urbanistiniame kontekste veikiantys ryšiai? Vertinamos esamos ir planuojamos autotransporto, pėsčiųjų ir dviračių judėjimo, žaliosios jungtys, darnaus judumo galimybės, kt. 7.3. Ar yra lengvai pasiekiamų kokybiškų atvirų urbanistinių ir žaliųjų erdvių? 7.3.1. Ar užtikrinamas želdynų pasiekiamumas pagal galiojančius normatyvus? 7.4. Ar vieta lengvai pasiekama visiems ir ar patogi visoms transporto priemonėms? 7.4.1. Kokia planuojama eismo dalyvių hierarchija? Ar vadovaujamasi prioritetų seka: pėsčiasis > dviratis > viešasis transportas > automobilis? 7.4.2. Ar dangos (medžiagos, piešinys) akcentuoja pėsčiųjų prioritetą D ir žemesnės kategorijos gatvėse bei sklypo plane? 7.4.3. Ar projektuojama dviračiams ir kitam jiems prilygintam transportui reikalinga infrastruktūra? 7.4.4. Ar projektuojami infrastruktūros elementai tinkami privažiuoti viešajam, aptarnaujančiam ir spec. tarnybų transportui? 7.4.5. Ar yra galimybės lankytojai palikti automobilį pačiame objekte arba, ne toliau nei 300m. nuo objekto, viešojoje automobilių stovėjimo aikštelėje ar stovėjimo vietoje gatvėje?

	7.4.6. Kaip organizuojamas automobilių stovėjimas sklype? 7.9. Ar objekto sprendiniai leidžia lengvai transformuoti statinio vidaus erdves, pritaikyti jas kitoms funkcijoms, atsiradus naujiems poreikiams ar technologijoms? 7.9.1. Ar perimetrinio ir jam giminingo užstatymo pirmųjų aukštų erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms? 7.9.2. Ar, vadovaujantis savivaldybės rekomendacijomis, projektuojamos slėptuvės, priedangos arba padidinto saugumo patalpos?
--	--

BENDRUOMENIŲ ĮTRAUKIMAS Į PLĖTROS PROCESUS

Aplinka visiems	4.3. Ar objektas skatina bendrą atsakomybę ir už privačias, ir už viešąsias erdves? 4.3.3. Ar vykdytos papildomos savivaldybės rekomenduojamos visuomenės informavimo, visuomenės nuomonės identifikavimo priemonės? 4.3.4. Ar viešai naudojamų erdvių pertvarkymo sprendiniai buvo išbandyti laikinomis (taktinio urbanizmo, vietokūros) priemonėmis?
-----------------	---

EKSPLOTUOJAMŲ PASTATŲ ARCHITEKTŪRINĖ KOKYBĖS KONTROLĖ

Atitiktis darnaus vystymosi principams	1.5. Ar objekte numatyta išsaugoti gamtos vertybes? Ar įtraukiami gamta paremti sprendimai (angl. nature – based solutions)? 1.5.6. Ar projekte numatytas želdinimas įgyvendintas ir tinkamai prižiūrimas pastato eksploatacijos metu (vertinama pastatų naudojimo patikrinimo metu)?
Funkcionali struktūra	7.5. Ar objektas atitinka paskirtį ir yra pritaikytas konkrečiai funkcijai? Ar atsižvelgiama į visų vartotojų poreikius, siekius ir veiklą? 7.5.1. Ar numatyta/įrengta visa faktinei pastato paskirčiai reikalinga infrastruktūra? (automobilių ir

	dviračių stovėjimo vietos, želdynai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės ir panašiai) 7.5.2. Ar pastatas faktiškai suprojektuotas tai paskirčiai, kuri deklaruojama? 7.5.3. Ar objektas eksploatuojamas pagal projekte numatytą paskirtį?
Vientisa architektūrinė idėja ir estetika	8.7. Ar apmąstytos detalės – medžiagiškumas, elementai, spalva? 8.7.2. Ar pastato eksploatacijos/paprastojo remonto metu įrengiamos detalės (ventiliacijos angos, rekuperatoriai, kondicionieriai ir pan.) nedarko fasado kompozicijos?

ARCHITEKTŪRINĖS IŠRAIŠKOS DARNA

Urbanistinis integralumas	2.6. Ar objekto sprendiniai dera su esamo užstatymo aukštis (ar objekto sprendiniais siūlomas foninio aukščio užstatymas, ar siūloma dominantė (tūrinė arba vertikali); jei projektuojamas objektas yra dominantė, ar ji dera su jau esančiomis, ir t. t.)? 2.6.1. Ar objekto aukštingumas (aukštis metrais ir/ar aukštų skaičius) neviršija foninio užstatymo? Pavyzdžiui - foninis užstatymas – tas, kurio neviršija 80 proc. teritorijos šiuo metu faktiškai užstatyto ploto. 2.7. Ar objekto sprendiniai dera su vietos (gatvės, kvartalo, rajono, miesto) perspektyvomis, panoramomis ir siluetais? 2.7.1. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos lokalioms perspektyvoms, panoramoms, siluetais? 2.8. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos esamiems vizualiniams ryšiams tarp viešųjų urbanistinių erdvių ir vertikaliųjų akcentų, charakteringoms ir reikšmingoms apžvalgos vietoms? 2.8.1. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos esamiems
---------------------------	---

	vizualiniams ryšiams tarp viešųjų urbanistinių erdvių ir vertikaliųjų akcentų, panoramoms nuo reikšmingų (nustatytų TPD) ir charakteringų miesto savitumą formuojančių apžvalgos taškų ar ašių?
Santykis su paveldėtomis vertėmis	3.1. Ar įvertinta vietovės urbanistinė raida, ar susipažinta su išlikusiu kultūros paveldu, ar šios žinios ir informacija daro įtaką objekto sprendiniams? 3.1.1. Ar atlikti reikiami tyrimai ir jų rezultatai atpažįstami objekto architektūrinėje raiškoje? 3.6. Ar užtikrinama kultūros paveldo ir naujų elementų pusiausvyra, darna ir (arba) sklandus ryšys, ar objektas darniai įsilieja į esamą urbanistinę struktūrą? 3.6.1. Ar nauji elementai neužgožia kultūros paveldo objekto vertingųjų savybių? 3.6.2. Ar naujų elementų užstatymo tipologija atitinka teritorijai būdingus požymius? 3.8. Ar objekto sprendiniai leidžia atpažinti teritorijos, objekto raidos etapus (architektūros stilius, laikotarpius), atskirti pirminius ir šiuolaikinius elementus; ar nauji sprendiniai šiuolaikiški, ar projektuojami nauji pastatai neatkartoja buvusių? 3.8.1. Koks yra naujų elementų architektūrinės raiškos santykis su kultūros paveldo objektu?
Aplinka visiems	4.7. Ar vertinamame objekte bus galima orientuotis intuityviai; ar reikiama informacija suvokiama ir juntama? 4.7.1. Ar sklypo planas / urbanistinio objekto viešų erdvių struktūra aiški ir neklaidinanti? (Ar pirmą kartą šioje vietoje esantis žmogus intuityviai suprastų, kur jam reikia eiti, nepasiklystų?) 4.7.2. Ar architektūrinė raiška padeda intuityviai suvokti patekimą į

	viešą pastatą vietas? (Ar pirmą kartą šioje vietoje esantis žmogus intuityviai suprastų, kur yra įėjimas į viešos funkcijos pastatą?)
Vientisa architektūrinė idėja ir estetika	8.2. Ar objektas papildo, kuria vietos identitetą ir įvaizdį ir yra kuo nors reikšmingas? 8.2.1. Ar projektuojamo objekto, rekonstruojamo ar renovuojamo pastato architektūros kokybė atitinka miesto daliai keliamus kokybės reikalavimus? Pavyzdžiui - rekomendacijos pastatų renovacijai; reikalavimai gatvių fasadams dėl ventiliacijos, šildymo ir vėsinimo įrangos išdėstymo ir pan. - pateikiamos nuorodos į savivaldybės dokumentus. 8.4. Ar objekto architektūrinė išraiška atliepia jo paskirtį ir vaidmenį miesto aplinkoje? 8.4.1. Ar objekto architektūrinė išraiška atitinka jo faktinę paskirtį? 8.4.2. Ar pastato architektūrinė išraiška, pastato fasado elementai atliepia į viešų erdvių struktūros ypatybes? (Ar pabrėžiamas kampas, perspektyvą uždaranti fasado dalis, skaidrus pirmasis aukštas palei viešas erdves ir panašiai?) 8.6. Ar kuriamos formos yra proporcingos, t. y. ar apmąstytas objekto elementų aukščio ir pločio, masės ir tuštumos santykis, horizontalių ir vertikalų elementų santykis ir t. t.? 8.6.1. Ar išsaugoma rekonstruojamo ar renovuojamo pastato kompozicinė darna? 8.7. Ar apmąstytos detalės – medžiagiškumas, elementai, spalva? 8.7.1. Ar naudojamos tarpusavyje derančios, architektūrinę idėją pabrėžiančios spalvos, faktūros, medžiagos? 8.7.2. Ar pastato eksploatacijos/paprastojo remonto metu įrengiamos detalės (ventiliacijos angos, rekuperatoriai, kondicionieriai

	ir pan.) nedarko fasado kompozicijos? 8.8. Ar siūlomi sprendiniai yra šiuolaikiški ir atspindi laikotarpį, stilių? 8.8.1. Ar siūlomi sprendiniai yra šiuolaikiški ir atspindi laikotarpį?
--	--

**OBJEKTO KRITERIJAUŠ ASPEKTŲ BEI KRITERIJŲ ĮVERTINIMO
REZULTATŲ SKAIČIAVIMO IR KRITERIJŲ ĮVERTINIMŲ PAGRINDIMO
LENTELĖS**

Vertinamas objektas:

.....
.....

1 lentelė. Objekto kriterijaus aspektų bei kriterijų įvertinimas

Eil. Nr.	Kriterijaus pavadinimas	Klausimai kriterijaus aspektams įvertinti	Aspektų įvertinimas ir komentaras (jei reikia)	Įvertinimas proc.
1.	Atitiktis darnaus vystymosi principams	1.1. Ar objekto sprendiniai grindžiami atsakingo žemės naudojimo ir užstatymo intensyvumo principais?		
		1.2. Ar naudojamos vietinės ar vietoje pagamintos medžiagos?		
		1.3. Ar projektuojant objektą atsižvelgta į penkis esminius tvarumo principus: atsisakyti, mažinti, remontuoti, pakartotinai naudoti ir perdirbti?		
		1.4. Ar atsižvelgta į prisitaikymo prie klimato kaitos, klimato apsaugos ir anglies dioksido poveikio neutralumo aspektus?		
		1.5. Ar objekte numatyta išsaugoti		

		gamtos vertybes? Ar įtraukiami gamta paremti sprendimai ? [nereikia tarpelio ir ? nepasviręs]		
		1.6. Ar objekto sprendiniais skatinama biologinė įvairovė (genetinė, rūšių ir ekosistemų)?		
		1.7. Ar įgyvendinant objektą vengiama taršos?		
		1.8. Ar objekto sprendiniais skatinamos tvarios gyvenimo sąlygos ir didinama socialinė atsakomybė kuriant kokybiškas, lengvai prieinamas ir įperkamas gyvenamąsias erdves, teritorijas?		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			
2.	Urbanistinis integralumas	2.1. Ar objekto sprendiniai dera prie esamos sklypų ir (ar) kvartalų struktūros?		
		2.2. Ar objekto sprendiniai pritaikomi prie esamo gatvių, dviračių ir (ar) pėsčiųjų takų tinklo?		
		2.3. Ar objekto sprendiniai darniai įsilieja į viešųjų urbanistinių erdvių (aikščių, skverų, parkų ir t. t.) sistemą?		
		2.4. Ar objekto sprendiniai atitinka urbanistinio konteksto užstatymo tipą (- us) (morfotipus)?		

		2.5. Ar objekto užstatymo tankis, intensyvumo rodikliai dera su aplinkinio užstatymo rodikliais?		
		2.6. Ar objekto sprendiniai dera su esamo užstatymo aukštis (ar objekto sprendiniais siūlomas foninio aukščio užstatymas, ar siūloma dominantė (tūrinė arba vertikali); jei projektuojamas objektas yra dominantė, ar ji dera su jau esančiomis, ir t. t.)?		
		2.7. Ar objekto sprendiniai dera su vietos (gatvės, kvartalo, rajono, miesto) perspektyvomis, panoramomis ir siluetais?		
		2.8. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos esamiems vizualiniams ryšiams tarp viešųjų urbanistinių erdvių ir vertikaliųjų akcentų, charakteringoms ir reikšmingoms apžvalgos vietoms?		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			
3.	Santykis su paveldėtomis vertėmis	3.1. Ar įvertinta vietovės istorinė urbanistinė raida, ar susipažinta su išlikusiu kultūros paveldu, ar šios žinios ir		

		informacija daro įtaką objekto sprendiniams?		
		3.2. Ar numatomi objekto sprendiniai, išraiška atitinka tarptautinius ir šalies kultūros paveldo standartus, principus ir teisinę bazę, ar išsaugomi kultūros paveldo objektai, jų vertingosios savybės?		
		3.3. Ar vertinamų kompleksų, statinių, sklypų, kvartalų, teritorijų sprendiniais papildoma, formuojama ar performuojama urbanistinė struktūra?		
		3.4. Ar objekto sprendiniai stiprina ir išlaiko paveldo, kraštovaizdžio autentiškumą ir vientisumą?		
		3.5. Ar ateities kartos ir toliau galės naudotis visu kultūros paveldu, ar numatyta kultūros paveldo objektą įveiklinti ir aktualizuoti, ar jis pritaikytas viešajam pažinimui ir (ar) pažinimui jį naudojant?		
		3.6. Ar užtikrinama kultūros paveldo ir naujų elementų pusiausvyra, darna ir (arba) sklandus ryšys, ar objektas darniai įsilieja į esamą urbanistinę struktūrą?		
		3.7. Ar pirmenybė teikiama ne naujai statybai, o tęstiniam ir (arba)		

		pritaikomajam pakartotiniam pastatų naudojimui ir tinkamai jų priežiūrai?		
		3.8. Ar objekto sprendiniai leidžia atpažinti teritorijos, objekto raidos etapus (architektūros stilius, laikotarpius), atskirti pirminius ir šiuolaikinius elementus; ar nauji sprendiniai šiuolaikiški, ar projektuojami nauji pastatai neatkartoja buvusių		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			
4.	Aplinka visiems	4.1. Ar įgyvendinant objektą kuriamos patrauklios ir patogios žmonėms bendrauti privačios ir viešosios erdvės?		
		4.2. Ar objektas skatina bendrą atsakomybę ir už privačias, ir už viešąsias erdves?		
		4.3. Ar objektas yra greitai ir lengvai pasiekiamas viešuoju transportu?		
		4.4. Ar objekto aplinka projektuojama ir planuojama taip, kad būtų galima judėti be kliūčių?		
		4.5. Ar objekto viduje visi galės judėti be kliūčių?		
		4.6. Ar vertinamame objekte bus galima orientuotis intuityviai;		

		ar reikiama informacija suvokiama ir juntama?		
		4.7. Ar projektuojant ir planuojant atsižvelgta žmogaus mastelį; ar funkcinė įranga ergonomiška?		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			
5.	Sprendinių ekonomiškumas	5.1. Ar pasirinktos kokybiškos statybos medžiagos ir ar taikomi tinkami techniniai sprendimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad statinys bus veiksmingai		
		5.2. Ar statybinių medžiagų ir metodų gyvavimo ciklas ilgas, todėl mažesnės priežiūros išlaidos, ar dėl to vietos vertė tokia pati ar didėja?		
		5.3. Ar, vertinant iš ilgalaikės perspektyvos, viešieji ir privatūs ištekliai buvo panaudoti geriausiai ar tik siekiant trumpalaikės naudos?		
		5.4. Ar objekto vieta yra ekonomiškai perspektyvi tolesnei plėtrai?		
		5.5. Ar objekto sprendiniai padidina vietos ilgalaikį patrauklumą gyvenimo, darbo, laisvalaikio ir (arba) turizmo erdvės atžvilgiu, nes šalia yra įvairių išteklių,		

		įrenginių ir (arba) viešųjų paslaugų?		
		5.6. Ar objekto planavimo ir projektavimo sprendinių, statybos ir eksploatavimo ekonomiškumas padidina vietos įperkamumo galimybes?		
		5.7. Ar panaudojama esama ir (ar) kuriama nauja socialinė ir inžinerinė infrastruktūra?		
		5.8. Ar vietos nuosavybės ir (arba) investavimo modeliais prisidedama prie gyvybingų ir mišrių rajonų kūrimo?		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			
6.	Inovatyvumas	6.1. Ar objekto sprendiniai apima eksperimentinius metodus?		
		6.2. Ar objekte taikomi nauji architektūriniai, urbanistiniai ar (ir) kraštovaizdžio sprendiniai?		
		6.3. Ar taikomi nauji sprendiniai draugiški aplinkai?		
		6.4. Ar objekte numatyta taikyti naujas technologijas ir (ar) naudoti naujas medžiagas?		
		6.5. Ar naujos technologijos išbandytos ir patikimos?		

		6.6. Ar naujų technologijų taikymas ir (ar) medžiagų naudojimas padės taupyti energiją?		
		6.7. Ar objekte diegiami inovatyvūs sprendiniai ir ar technologijos padės kurti aukštos kokybės gyvenamąją aplinką visiems?		
		6.8. Ar objekte diegiami inovatyvūs sprendiniai ir ar technologijos atspindi laikotarpio vertybes?		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			
7.	Funkcionalioji struktūra	7.1. Ar pasirinkti nuosavybės ir (arba) investicijų modeliai užtikrins vietos gyvybingumą ir daugiafunkciškumą?		
		7.2. Reikšmingiausi ir ilgiausiai išliekantys struktūros elementai yra suplanuoti vietovė ir jos sąsaja su esamais judėjimo srautais, sklypais ir kvartalais. Ar šie sprendimai yra apgalvoti ir racionalūs?		
		7.3. Ar yra lengvai pasiekiamų kokybiškų atvirų urbanistinių ir žaliųjų erdvių?		
		7.4. Ar vieta lengvai pasiekama visiems ir ar patogi visoms transporto priemonėms?		
		7.5. Ar objektas atitinka paskirtį ir yra		

		pritaikytas konkrečiai funkcijai? Ar atsižvelgiama į visų vartotojų poreikius, siekius ir veiklą?		
		7.6. Ar objektas atitinka sveiko gyvenimo būdo ir aplinkos principus dizaino, medžiagų, šviesos, oro, triukšmo ir kitais atžvilgiais?		
		7.7. Ar objektas saugus dizaino, medžiagų, šviesos, oro, triukšmo ir kitais atžvilgiais?		
		7.8. Ar objekto sprendinius bus galima pritaikyti prie kintančių sąlygų ir poreikių išsaugant pagrindines jo savybes ir vertybes? Ar objekto sprendiniai leidžia lengvai transformuoti statinio vidaus erdves, pritaikyti jas kitoms funkcijoms, atsiradus naujiems poreikiams ar technologijoms?		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			
8.	Vientisa architektūrinė idėja ir estetika	8.1. Ar objektas turi vientisą architektūrinę idėją ir ar žiūrovas gali ją suvokti, ar ji suvokiama lengvai (intuityviai)?		
		8.2. Ar objektas papildo, kuria vietos identitetą ir įvaizdį ir yra kuo nors reikšmingas?		
		8.3. Ar objekto sprendiniai skatina		

		gyventojų, vartotojų priklausomumo vietai jausmą?		
		8.4. Ar objekto architektūrinė išraiška atliepia jo paskirtį ir vaidmenį miesto aplinkoje?		
		8.5. Ar objekto sprendiniai kuria palankų meninį santykį su aplinka (kontrastas; pusiausvyra; proporcijos; atkartojimas; judesys; mastelis; skaidrumas, nepermatomumas; atvirumas, uždarumas; autentiškumas ir t. t.)?		
		8.6. Ar kuriamos formos yra proporcingos, t. y. ar apmąstytas objekto elementų aukščio ir pločio, masės ir tuštumos santykis, horizontalių ir vertikalinių elementų santykis ir t. t.?		
		8.7. Ar apmąstytos detalės – medžiagiškumas, elementai, spalva?		
		8.8. Ar siūlomi sprendiniai yra šiuolaikiški ir atspindi laikotarpį, stilių?		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			

2 lentelė. Objekto kriterijų įvertinimas ir motyvuotas įvertinimų pagrindimas

Eil. Nr.	Kriterijaus pavadinimas	Kriterijaus įgyvendinta (proc.)	Įvertinimo pagrindimas (kodėl kriterijui skirtas toks įvertinimas):
1.	Atitiktis darnaus vystymosi principams		
2.	Urbanistinis integralumas		
3.	Santykis su paveldėtomis vėrtėmis		
4.	Aplinka visiems		
5.	Sprendinių ekonomiškumas		
6.	Inovatyvumas		
7.	Funkcionalioji struktūra		
8.	Vientisa architektūrinė idėja ir estetika		
